

Konduktör Edv. Jansson räddade i går Halmstad från massakrer

Veterinär Andersson varder härmed efterlyst och dödad

Ett samhällskrav av första rang att logementsfartygen
genast försvinna från staden.

Tre ynglingar sårade av skott.

I Halmstad var det i går kväll återigen mycket oroligt. Detta torde f. ö. vara för litet sagt. Man måste nog beteckna händelserna som nästan uppror.

Bråket i går kväll synes ha börjat med att en folksamling trängde in på det fridlysta området och ned mot logementsfartygen, som blevo föremål för stenkastning. Det närmast kajen liggande fartyget fick en mängd fönster krossade. Det lossades även en del skott, troligen från fartyget, möjligen även från andra håll, varvid tre personer blevo skadade och förda till lasarettet. Intet officiellt klarläggande härom finnes ännu.

Efter hand ökade sig sedan folksamlingen. På Stationsgatan och sidogatorna till hamnen voro

bilade då hem till polisstationen, och där hade redan samlats en folk-massa, som snart var tusenhövdad. Det ropades att polisen skulle släppa den anhängne, men för övrigt förekom dock intet tumult. Den

omhändertagades sedan av poliserna och fördes till sjukhuset. De skadade personer blevo skadade och förda till lasarettet. Intet officiellt klarläggande härom finnes ännu.

Folkets hus, Sven Rystedt, tillsammans med några meningsfränder, genomsökte då även årresten och

arbetsvilligas logementsfartyg att folk trängt in på området ned mot fartyget och att ett svårt tumult var i gång. Stadsfiskalen och sex poliser begävo sig då dit i bilar. Folket hade då dragit sig över åt

Ordet bevarades i vårdstämningen först av dr. Hålgård. Det är med forts. å 9.de sid.

Levinsson blev vald.

Ny chef för elektricitets-
verket.

Ingenjör Carl von Schéle hade
förespråkare och fick 10 röster.

Halmstads stadsfullmäktige behandlade i går kväll frågan om tillsättandet av ny chef för stadens elektricitetsverk. Styrelsen för elektricitetsverket hade

maskinen demonstreras på Tempelhof-plats i Berlin.

knappt två timmar. Endast Se-ter bränsle hade förbrukats, un-der det de med vanliga bensinmotorer av samma styrka försedda ma- maskinerna på denna sträcka förbr- omkring 150 liter bränsle. Mot- över- Flygmaskinen har på torsdagen middag anträtt återfärden till Dessau.

Ett tidsdokument

Jonas Bergman

Detta är ett gratisprov av min bok "Veterinär Andersson varder härmed efterlyst och dödad"

Blir du nyfiken på att läsa de sista 114 sidorna?

Beställ boken på info@jonasbergman.se, eller köp den på Akademibokhandeln i Halmstad City. Pris: 250:- (300:- inkl frakt)

Veterinär Andersson varder härmed efterlyst och dödad

*En bok om Halmstad – genom ögonen på
det tidiga 1900-talets tidningsläsare*

”En nykter, gift statdräng
vars hustru kan mjölka, er-
håller nu genast förmånlig
plats å Staelsbo.”

Platsannons, Hallandsposten, 16 januari 1907

Veterinär Andersson varder härmed efterlyst och dödad

Ett tidsdokument

Text: Jonas Bergman
Bilder: Hallandspostens digitala arkiv

Skärpt kontroll

på lån som tagas i
riksbanken.

Endast avier bli otill-
räckliga.

Det uppges att kontrollen blir så
sträng att den blir besvärlig.

Gjerstadaffären får
följder.

Kammaradvokaten Erik Gjerstad,
Linköping.

STOCKHOLM den 22. TT.
De Gjerstadiska förfalsknings-
arna kunnat möjligen att föra med
sig skärpt kontroll över riks-
bankslånen. Hittills har man för-
farit så, att avier vid lånens bevil-
jande utsänts till borgensmännen.

Vidare torde man komma att
skärpa aviseringskontrollen inom
avdelningskontoren och det uppges,
att kontrollen härnäst skulle bli
så sträng, att den rent av
blir besvärlig för både dem, som
beviljats lån, och dem, som tecknat
borgen.

Vid utredningen av förfalsknings-
affären i Linköping ha revisorerna
påträffat den ena falska
lånehandlingen efter den andra.
Ett led i undersökningarna är att
samtliga de personer, vilkas namn
Gjerstad använt, tillkännas.
Vidare är man i färd med att avise-
ra alla förekommande lån för att
utvina hur långt Gjerstadiska förfal-
skningar sträcka sig. Såväl i
Linköping som Falun har man
gjort sig kända för högt uteliv och
(Forts. 4. Sida 104.)

Affärsidkarskan beskyllde sitt biträde för stöld

Egendomlig hist
i Halmstad. I

Bevis för tillgrep
dåligt. Apo
m

En synnerligen egen
historia har i dagarna varit
för Halmstadspolisens.
För någon tid sedan en
affärsidkarskan här i
hennes butiksbiträde, som
ej var i hennes tjänst
skyldig till tillgrepp i
Polisen tog flickan, som
en vikariatställning i
affär i Halmstadstråk
här. Flickan nekade
bestämt till vad som lå
till last, nämligen att hon
sina förfärdiga omkinn
och förhåren voro syn-
gäende. Sedan polisen
fått att ta närmare kån
affärsidkarskans förhåll-
en intressant förhistoria
känd släpptes flickan. Vid det li-
get hade nämligen polisen kommit
på det klara med att det knappast
kunde vara fråga om något till-
grepp från flickans sida. I stället
ville det synas som om hennes före-
re arbetsgivare hade mindre rent
mjöl i påsen.

Den nämnda förhistorien kom
till polisens kännedom genom en
advokat här i staden, som först
åtagit sig affärsidkarskans sak
men efter hand kommit på det klara
med det rätta sammanhanget
och i stället fått den anmälda fic-
kan till klient. Hallandsposten
har haft ett samtal med denne ju-
rist, som därvid berättade följande:

För några månader sedan fick
Jag besök av affärsidkarskan den
och den som hade ett uppdrag åt
mig. Hon uppgav nämligen att
hennes butiksbiträde, en 23-årig
flicka med föräldrarna i Helsing-
borg, gjort sig skyldig till oärlig-
het. Jag frågade vilka bevis som
hon stödde sig på. Jo, affären ha-
de gått dåligt ihop och detta måste
bara på att flickan varit en kassan

HÖGTALARTELEFONEN ETT FAKTUM. En ny telefonapparat vid fir-
man Siemens möjliggör vid telefonsamtal att flera personer kunna delta i
samtalen. Apparatens består av dels högtalaren och dels en liten trevlig mik-
rofon. Man kan alltså använda vilket system som helst, vid telefoneringen.

igga på

OBLIGATIONER.

Redan första dagen ut-
sålades årets premie-
obligationer.

Man "spelar" i bolag.

Som bekant tog försäljningen av
den del av 1933 års obligationer,
vilka utbjodits för den allmänna
marknaden, sin början i måndags
och som vi redan i tidningsnumret
kunde meddela ha obligationerna
rönt en strykande åtgång runt om
i landet. Från riksgäldskontoret
äro de praktiskt taget slutslåda.

Då det kan ha sitt intresse att
höra hur halmstadborna ha ställt
sig till de nya obligationerna, d. v.
s. om intresset för köp även här
varit stort, har H. P. vänt sig med

Med 15 öre

föreslås landstings-
skatten höjd 1934.

Revolutionen på Cuba

Capedos, den nye presidenten på Cuba, fotograferad i det
publika han på papperet bekräftar sin ämbetsord.

STNA den 22. TT. Håktningar av högre ämbetsmän
sine högsta domstol, som i Machados regering höra alljämt
hets för att falla dom till dagordningen. F. guvernören
sido, framställas fortfa i Santiago, Barcelo, undgick endast
på dennes utlämnande, genom håktning att bli lynchad.

ixten lägger gårdar i aska nere i Skåne.

Udbryderkongen

erkänner flera
inbrottsstöld.

Har varit på turné här
och var.

Gjorde inbrott bl. a. i södra Hal-
land och i Småland.

Fruktansvärt oväder i går.

En massa lantgårdar i trakten av Hälsingborg
och Ängelholm antändes och nedbrunno i
grund. Hagelskurar förstörde grödan.

Stora materiella skador.

HÄLSINGBORG den 22. TT.
Ett intensivt åskväder åtföljt av
omväxlande regn- och hagelsku-
rar har i dag dragit fram över
Hälsingborgstrakten. På förmid-
dagen inträffade ett nedslag i en
fallet ankruvans i Hälsingborg
se, slog Mixten allunda ned i
skorstenen som splittrades och an-
tände därefter taket. Branden
blev emellertid omedelbart släckt.
Hos H. Andersson i Västra Sön-
narslöv antändes boningshuset,
som nedbrann. Från boningshuset

Förord

Jag har under många år fascinerats av Hallandspostens digitala arkiv. Där finns mer än 100 års historia bevarad, bara några klick bort och fullt sökbar på ord eller fraser. Lokala händelser blandas med världshändelser – exakt som de skildrades när de inträffade. Människor, platser och berättelser som kunde varit bortglömda för alltid har med teknikens hjälp fått ett andra liv.

När jag var sysselsatt med kommunpolitik i Halmstad använde jag ofta arkivet som en källa till kunskap om hur några av de större och mer långdragna frågorna hade diskuterats genom decennierna. Förvånansvärt ofta visade sig samma diskussioner återkomma gång på gång, ibland i samma skepnad, ibland bara i en lite annan kostym. När till exempel debatten kring det utskälda hotellförslaget på Österskans var som hårdast kunde jag lite roat läsa i gamla utgåvor av Hallandsposten hur även Picassostatyns höjd var livligt omdiskuterad på sin tid – innan den decennier senare hade blivit synonym med platsens identitet.

Det som jag emellertid alltid har fastnat mest för – betydligt mer än för gamla bortglömda politiska strider – är det udda, det oväntade och det komiska som mer än 100 års arkiverade morgontidningar bjuder på. Och det är några av dessa klipp jag har samlat på mig i den här boken. Så det är väl egentligen orimligt pretentiöst att kalla den för ett tidsdokument – eftersom den helt saknar struktur, logisk tidslinje eller djuplodande analyser.

Det mesta i boken är hämtat från första halvan av 1900-talet och har en koppling till Halmstad, men inga regler utan undantag. Urvalet av berättelser är inte heller på långa vägar representativt. Framför allt är detta inget mer än en bok som har som ambition att få dig att le, skratta och ibland höja lite förvånat på ögonbrynen.

Om du är redo så hoppar vi in i tidsmaskinen och kör. Jag hoppas du får en riktigt rolig resa.

Dagen då jorden inte gick under

Domedagsprofeter har världen fått dras med i alla tider. Är det inte himlen som ska falla ner över våra huvuden, så är det ett dödligt virus eller AI som kommer dela ut den slutliga nådastöten mot mänskligheten.

Eller så är det – som i december 1919 – planeternas position i förhållande till solen som slutligen kommer avgöra vårt öde. Det var åtminstone det budskap som professor Albert Porta vid University of Michigan började trumma ut i amerikanska tidningar under sommarmånaderna detta år. Eller, det där med University of Michigan var tydligen bara hitte-på, skulle det visa sig så småningom. Men då var det redan för sent. Nyheten om jordens undergång hade nämligen redan fått fäste.

Under några dagar i mitten och slutet av december 1919 skulle vårt solsystem befinna sig i den ganska udda situationen att Merkurius, Venus, Mars, Jupiter, Saturnus och Neptunus alla var positionerade på rad från solen. På solens motsatta sida skulle Uranus befinna sig. Detta faktum väckte dock ingen större uppmärksamhet förrän professor Porta, med sina ganska begränsade kunskaper på området, räknade ut att planeternas positioner i och med detta skulle skapa ett energifält som var starkt nog att punktera solen. Det i sin tur skulle leda till gigantisk solexplosion som skulle orsaka enorm förödelse på jorden, med stormar, översvämningar, vulkanutbrott och jordbävningar som följd. Och det exakta datumet för denna jordens undergång beräknades av professor Porta till onsdagen den 17 december 1919.

Den 12 december nådde denna nyhet även Hallandspostens läsare. Inte med några större inslag av sensationsjournalistik dock – den korta artikeln andades snarare viss skepsis när den återgav både professors teori och en av de skräckinjagande teckningar som den amerikanska sensationspressen hade låtit ta fram för att illustrera den förestående undergången.

De resterande dagarna fram till jordens undergång passerade sedan obemärkt förbi i vår lokaltidning, ända tills det till slut hade blivit dags för den allra sista dagen för mänskligheten. Då skrev Hallandsposten återigen om den kommande undergången, men snarare i form av ett lustigt kåseri än som en nyhetsartikel. Tror jag. Det är nämligen ibland besynnerligt svårt att skilja dikt från verklighet i dessa äldre tidningsutgåvor:

”Vad speciellt förhållandena i Halmstad angår, förljudes från säkraste källa, att alla motboksinnnehavare skyndat att för alla eventualiteter uttaga samtliga accislitrar. All punsch å stadens källare och värdshus var slut redan klockan 1,15 igår e.m.”

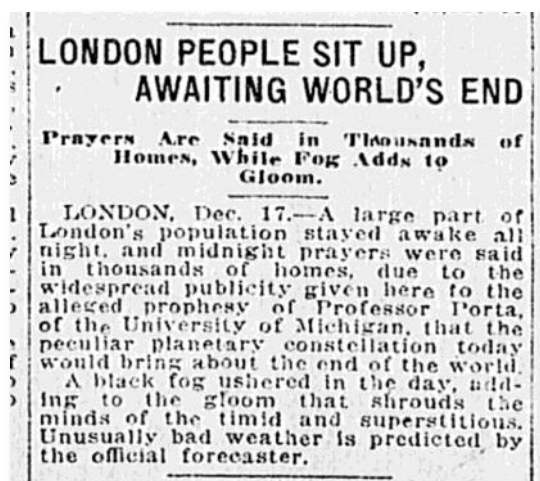
Sant eller falskt? Det får vi kanske aldrig veta. Det vi däremot vet är att jorden trots allt inte gick under, så om Halmstadborna verkligen gick man ur huse den där dagen för att tömma spritransonerna så måste de ha vaknat följande morgon med ganska blandade känslor inför den kommande månaden.

Artikeln, eller möjligen kåseriet, följdes av ytterligare en notis i liknande stil om den enda lilla antydan till undergång som hade rapporterats under natten. *”Från det syndfulla Oskarström berättas idag på morgonen, att man hört jordskalv i natt. Varför jordskalvet berört just Oskarström kunna vi visserligen inte geologiskt förklara, men för min del tror jag att vår herre har ett horn i sidan till Oskarström. Det blir nog första platsen som hem-sökes. Och då allt kommer omkring kanske han nöjer sig härmed. En må ju dö på det att andra må leva.”*

Om denna skribent, med signaturen ”*Telefonemottagaren*”, raljerade med en lättskrämd inringande Oskarströmsbo, eller bara diktade fritt för att i stället driva med den felräkande professorn i USA – det lär vi heller aldrig få veta. Däremot har jag i alla fall med hjälp av en sammanställning från Sveriges Geologiska Undersökning kunnat konstatera att inte ett enda jordskalv registrerades i Sverige under 1919. Inte ens i Oskarström.

Riktigt lika lätt tog dock inte resten av världen på nyheten om vår världs förestående undergång. I en artikel från University of Michigan återges en rad berättelser och nyhetsklipp från olika delar av världen. I Paris samlades människor i kyrkorna för att be tillsammans. I Kanada och USA samlades man på en rad olika platser för en sista chans att dricka alkohol och dansa. Och i London satt tusentals engelsmän uppe hela natten och bad för planetens överlevnad, vilket rapporterades i tidningen The Times Dispatch.

Om det slutligen var professor Porta som hade räknat fel eller om det var de tusentals bönderna som slutligen säkrade framtiden för oss jordbor kan vi såklart inte veta. Men det vi vet är att vi åtminstone denna decemberdag för dryga 100 år sedan slapp möta vårt öde – och att universum återigen överlät till mänskligheten att med vår oändliga uppfinningsrikedom fortsätta hitta på alldeles egna sätt att förgöra planeten på.

"Kvinnorna
bör sköta
om resten."

Stora utsikter för gemen-
samma måltidsraster.

De eventuellt motsträviga böra
husmödrarna lära mores, menar
fackliga centrals ordförande.

Hr Yngve Lindgren.

Utgången av den aktion, som i-
gångsatta i Halmstad för ordnan-
de av gemensam måltidstimme,
torde mötas med synnerligen stort
intresse vinom alla kretsar. Sär-
skilt torde husmödrarna, som ha
barn i skolan och andra familje-
(Forts. & 6:e sid.)

Centraleuropas rekonstruktion, boncourskt beslut.

Uppseendeväckande tal
av Paul Boncour

i senaten

Frankrike och Italien gå
inför oron, som Tysk
men ej för att inringa

Gifta kvinnor i allmän tjänst.

I motion i andra kammaren fö-
reslår hr Nyblom i Hudiksvall (bf)
m. fl. utredning rörande omfätt-
ningen av gifta kvinnors anställ-
ning i statlig och kommunal tjänst
— även omfattande de statsunder-
stödda skolornas lärarpersonal —
samt rörande möjligheterna att ge-
nom förtidspensionering eller på
annat sätt förmå de gifta kvinnor-
na att frånträda sina tjänster.

PARIS den 16. TT

Vid interpellationsdebatten i senaten höll utrikesminister Paul Boncour ett längre anförande, vari han bl. a. förklarade att han tillsammans med Italien har för avsikt att företaga en rekonstruktion av Centraleuropa. Vi böra orientera vår utrikespolitik mot mera skapande uppgifter inför den oro, som framkallas genom den nya utvecklingen i Tyskland. Boncour sade sig ämnat sammanföra de länder, som dela Frankrikes farhågor, leka för att inringa Tyskland utan för att ena och stärka de makter, som äro beslutna att upprätthålla freden på basis av ett internationellt samarbete. Det kommer endast an på Tyskland självt om det vill ansluta sig till dessa makter.

Våra vänskapsförbund äro mera levande och livskraftiga än någonsin, men Frankrike anser leka dessa förbund såsom block resta mot andra block, utan som en fredsorganisation inom folkförbundet.

Löjtnant Wanberg funnen död i sitt fält.

Allt översnöat och fruset till is. — Kroppen kunde
ej lösöras.

Wanberg sökte in i det sista att vandra, vart det
än bar hän.

ÖSTERUND den 16. TT.

Underlöjtnant Lindgrens patrull
som på tisdagsmorgonen utgick
från Långan för att spana i Vigd-
fjället har enligt Jämtlands Tidning
kl. 12.30 på tisdagsmiddagen funnit löjtnant Wanbergs utrust-
ning.

Underlöjtnant Lindgren har se-
nare enligt Jämtlands Tidning i
ett telegram till kapten Forsgren
i Gröndalen meddelat, att löjtnant
Wanbergs kropp påträffats och på
onsdagen kommer att föras till
Stugudalen.

ÖSTERUND den 16. TT.

Om de närmare detaljerna vid
återfinnandet av löjtnant Wanberg
meddelar Jämtlands Tidning:

Löjtnant Lindgrens patrull upp-
tog på tisdagen spaningarna ovan-
för Stugudal i trakten av Måsjön.
Vid halv ett-tiden på middagen
upptäckte man löjtnant Wanbergs
läger. Tältet var rest ungefär en
halv kilometer norr om sjön. In-
till tältet stodo skidorna och pal-
kan. Allt var översnöat och hade
fruset till is, varför man i brist på
lämpliga redskap måste avstå från
att närmare undersöka tältet. In-
ga skidspar funnos som ledde till
lägerplatsen. Däremot fann man
fotspår, som ledde i västlig rikt-
ning. Sedan man gått cirka två
km. i denna riktning fann man
löjtnant Wanberg liggande död i
snön. Hans kropp måste man läm-
na kvar på stället, då man sakna-
de hjälpmedel att lösöras den.

På onsdagen skall Wanberg
kropp samt tältet hämtas. Att löj-
tnant Wanberg leka vetat var han
befunnit sig får man ta för giv-
et, då han slagit läger endast en
halv mil från bebodda trakter. Om
han haft krafter att fortsätta nå-
gra få kilometer hade han påträffat
en landsväg och även folk. Det
vill synas som om han förfusit i
tältet och till sist, då allt blev out-
härldigt beslutat sig för att vandra
vart det än bar och så dukat un-
der för ansträngningarna. Om han
även lidit brist på proviant kan
man leka avgöra förrän tältet un-
dersöks.

Ungdomsarbetslösheten:

Riksbankens
överskott
minskat.

Nedgång med nära fyra
miljoner kr.

Sakkunniga
för
utredning.

Förslag måste tillställas
årets riksdag.

Ludwig Renn

Tidigare fullgörande av värn-
plik i tysk armé

Ströms fronder!
Socialdemokratiska
partistyrelsen
utesluter fyra.

Omröstningsfacit.

Suppleant i kommunstyrelsen av-
går frivilligt.

STOCKHOLM den 16. TT
Socialdemokratiska partistyr-
sens uppförande till ledamöterna i
styrelsen för Göteborgs arbetar-
kommun att avgiva förklaring, att
de skola förhålla sig lojala till par-

Kontoret i Halmstad har vinst,
fast betydligt minskad.

Radiosignaler
till "spökflygaren".

"Havet är lugnt, ni kan gå ned
och hämta honom."

April, april, din dumma sill!

Jag har ju som sagt lite anspråkslöst valt att kalla denna bok för ett tidsdokument – och kanske är Hallandspostens årliga aprilskämt det bästa sättet att ta tempen på tidsandan i vår stad. De återkommande skämten har nämligen genom åren fångat upp såväl aktuella lokala diskussioner som den tidens banbrytande vetenskapliga framsteg för att ge skämten ett litet extra sken av trovärdighet i hopp om att lura läsaren.

I vår tid, då påhittade nyheter eller ”fake news” firar stora triumfer, har de flesta stora tidningar slutat försöka lura sina läsare på första april och även Hallandsposten valde att avslutade sitt skämtande år 2017.

Lite tråkigt tycker jag – och gav mig därför ut på en odysse i arkivet. För visst borde det väl finnas en och annan historisk godbit att hitta där? Och jodå, nog lurades det på många kreativa sätt förr. Till exempel 1963, när tidningen med ett trovärdigt bildmontage kunde berätta att skulpturen ”Kungamötet” tillfälligt hade funnit en ny plats på kajen framför slottet. Och vem kan väl tro annat än att nyheten från 1 april 1967 om att Schwedische Casino Gesellschaft hade beslutat sig för att starta en ny färjelinje till Tyskland – med casino och skattefri sprit ombord – måste ha lockat en och annan intet ont anande Halmstadbo att i ilfart kasta sig på cykeln ner till hamnen?

Eftersom jag själv är fotbollsintresserad fastnade jag för ett favoritskämt redan 1937, när Bollklubben presenterade sin nya matchvinnande uppfinning – det så kallade raketpedeskoet. Genom att en sinnrik elektrifierad periskopliknande träställning med påbyggd raket monterades på spelarens fot garanterades såväl perfekt träffsäkerhet som hög bollhastighet.

En bild från träningen med pedeskoet. En spelare hinner med knapp nöd undvika att träffas av bollen.

Öhrströmska kungastenen provisoriskt uppställd på planen framför slottet

Ett återkommande inslag i de flesta aprilskämt var såklart att locka fram någon sorts aktivitet hos läsarna, ofta med angivelser av tid och plats i "nyheten". Våren 1939 hade museet i Halmstad besök av utställningen Loheskatten, en 200 kilo tung silverskatt från 1700-talet som två år tidigare hade hittats i Gamla Stan i Stockholm. Denna spännande attraktion utnyttjade tidningen ogenerat för att lura sina läsare. Under en braskande rubrik den 1 april berättades hur museets vakt hade övermannats, bundits och fått en matta intryckt i munnen – innan två rånare hade tömt utställningslokalen på silver. Beskrivningen av vaktens öde var för övrigt mycket målande: *"Ögonen rullade vilt, och hela hans utseende skvallrade om att han fann sin belägenhet fruktansvärd."*

Spåren från rånarna hade kunnat följas genom Norre katts park, eftersom de längs vägen hade tappat en stor mängd silvermynt. Fortfarande saknades dock en del silver, och *"med största sannolikhet ligger det ännu Karl XII-pengar kvar i gräsmattorna som minnen av tjuvarnas brådstörtade flykt"*. Allmänheten uppmanades därför att bistå i letandet, vilket säkert lockade ut en och annan lättlurad läsare till ett tidigt parkbesök på morgonen.

Ett roligt exempel på när aktuell forskning användes för att ge skämten mer trovärdighet kunde man läsa om 1946. Då var kärnkraften fortfarande i sin linda, men hade börjat diskuteras som en möjlighet att försörja världen med el. Det årets aprilskämt blev därför att Halmstads elverk redan samma dag skulle göra ett första försök med atomkraft i det lokala elnätet, vilket såklart var en stor sensation. Det "enda" som kunderna skulle märka var att alla lampor började lysa dubbelt så starkt och att det skulle bli en väldig fart på de elektriska apparaterna i hushållen, bland annat på spisarnas kokplattor. *"Elverkschefen ber oss därför uppmana husmödrarna att till en början, till dess den nya kraften hunnit något avdämpas, hålla grytorna hårt fast med bägge händerna och inte lämna dem utan tillsyn."*

I arkivet finns det så många lustiga försök att lura läsarna att om jag skulle återge dem alla så skulle bokens sidor inte räckas till. Några av

skämten var mer trovärdiga än andra – och ibland var verkligheten på den tiden så anorlunda att jag inte ens alltid med säkerhet har kunnat skilja ut aprilskämtet från övriga nyheter på förstasidan. Och så ibland ... var aprilskämten bara väldigt konstiga. Eller till och med osmakliga. Till exempel 1933.

Det året pågick livliga diskussioner bakom kulisserna om hur bygget av ett nytt stadshus skulle genomföras. Så småningom blev det också så – nuvarande rådhus vid Stora torg färdigställdes 1938 – men det är en helt annan historia.

1 april 1933 kunde Hallandsposten dock avslöja de mycket hemliga planerna för detta nya stadshus, som enligt tidningens uppgifter skulle bli tjugo våningar högt och bestå av två huskroppar förbundna av ett valv över Storgatan. I huset skulle inte bara stadens lokaler inrymmas, utan alla ledamöter i stadsfullmäktige skulle dessutom få gratis boende i rymliga lägenheter i det nya stadshuset, dock med full insyn från allmänheten i utbyte.

Och hur hade då redaktionen fått nys om detta? Jo, på det allra märkligaste sätt: ”*Vi göra det tack vare en alldeles ny finfin modern uppfinning som lancerats av den tyska inrikesministern Göring.*”

Uppfinningen kunde lyssna av både samtal och tankar på avstånd och hade skänkts till Göring av den berömde professor Einstein. På ett mycket märkligt sätt hade den sedan hamnat i händerna på Hallandsposten.

”*Denna apparat anlände för några dagar sedan till Halmstads naziklubb och genom våra förbindelser har Hallandsposten lyckats bli i tillfälle att pröva densamma. Tack vare denna kunde vi i går afton avlyssna ett hemligt sammanträde med Halmstads stadsfullmäktige.*”

Hur allmänheten reagerade på skämtet om Hallandspostens förbindelser med den lokala naziklubben förtäljer inte historien. Bara två dagar senare rapporterade emellertid tidningen om att den stora tyska Judebojkotten hade genomförts och att judar var på flykt från den färska diktaturen Tyskland. Den tyska regimens ondska var alltså inte okänd ens våren 1933, vilket får mig att tro att detta inte var ett helt okontroversiellt skämt.

För att hitta ett nästan lika osmakligt aprilskämt, i alla fall om man är djurvän, så får vi flytta oss ytterligare 16 år fram i tiden, till 1949. Den aprilmorgonen möttes läsarna av en bild på en ilsket fräsande sork som tillsammans med tusentals andra sorkar i panik hade lämnat Tylön för fastlandet. Den sanna bakgrunden till skämtet var att Tylön drogs med stora sorkproblem den våren och därför hade förgiftad leverkorv placerats ut på ön för att ta död på beståndet.

Enligt tidningen ledde den giftiga korven till massflykt av sorkar från ön och nu hotades i stället Halmstad av en sorkinvasion 1 april. Tylösandsbon Sixten Pettersson "vittnade" i tidningen: *"Tusen sinom tusen sorkar var på väg förbi vårt hus mot staden till"*. Lämmeltåget av sorkar behövde med alla till buds stående medel stoppas innan det nådde staden.

Hemvärnet och brandkåren var inkallade och skulle göra vad de kunde med hjälp av vatten och tårgas, men nu behövdes också allmänhetens hjälp. Halmstadborna ombads därför att *"bevärna sig med spadar eller andra lämpliga vapen"* och ansluta till Stora torg klockan 8 för vidare busstransport till Tylösand där det slutliga slaget skulle stå: *"Man ämnar låta sorktåget komma ut på slätten framför Tylösandsskogen och där försöka stoppa det, eventuellt genom att gräva ett djupt dike och tvinga ned odjuret i detta, varefter den ruskiga storslakten kan börja"*. Så kunde man alltså skämta 1949.

2016 publicerade Hallandsposten sitt sista aprilskämt, att Halmstad och Hylte i likhet med Vilshärads nu skulle behöva byta till två L i stavningen. Och tydligare än så går det kanske inte att illustrera hur skämtandet har förändrats i takt med tidsandan.

Nu är kanske aprilskämtens tid för alltid förbi, eller så kommer de en dag tillbaka igen. Jag hoppas, utan att skämmas, på det sistnämnda.

Gullene Glaset

Trevlig och intim matsal.
Öl- och vinrättigheter.
Hörnet
Strandgatan - Kaptenagatan
Beställningar tel. 3711.

HALLANDSPOSTEN

LÄNSTIDNINGEN

Värme, Vatten,
Arbete
Reparationer

Malströms Ingenjörbyrå
Bäckgatan 14, Tel. 588.

Nr 180

LÖSNR 20 Öre

Onsdagen den 6 Augusti 1952

Joh. A. Svenssons Boktr., Halmstad, 1952.

Ansv. utgivare:
Direktör Henrik F. Svensson

103:e årg.

Ny not från Sverige till Sovjet

Sverige vidhåller sina krav, avvisar ryska beskyllningar

Protesten mot ryska ambassadens spionageverksamhet

tas ej tillbaka

STOCKHOLM, tisdag. TT

Svenska regeringen besvarade på tisdagen den senaste ryska noten om medskjutningarna av svenska flygplan över Östersjön. I den svenska svaret, som överlämnades till ryska ambassadören Rodionov av utrikesminister Undén, heter det bl. a., att svenska regeringen vidhåller sina tidigare yrkanden och sitt förslag att dessa skall prövas av en internationell instans. Svenska regeringen förbehåller sig fullt frihet att återkomma till saken i den form och vid den tidpunkt den finner lämpligt. I noten hävdas också, att de tidigare svenska skuggflygplanens infall var en fullständig bevisning för de slutsatser, som från svensk sida framförs, och att de sovjetiska invändningarna inte rubbar den svenska framställningen av händelseförloppet. Fästandet att det oberoende Catalinaplanet ägnat sig faller på sin egen orimlighet och tillbakavisas ånyo med skärpa.

De uttalanden rörande oskuldigheterna vid det svenska Catalinaplanets beskjutning den 16 juni, vilka gjordes i en "Krasnij Flot" den 18 juni publicerad intervju med generaladjutant Sjagin, tillbakavisas i kommentar från försvaretsskolen skolen felaktiga.

Ambassadens spionageverksamhet påtalar ånyo.

Svenska regeringen vidhåller i ett skrivligt memorandum sin protest mot att tjänsterna vid Sovjetunionens diplomatiska representation i Stockholm varit inblandade i spionageverksamhet rörande svenska militära förhållanden och tillbakavisar helt i detta sammanhang de sovjetiska påståendena om provokation. I den svenska noten heter det: I svenska regeringen tar fasta

Ambassadör Rodionov

Olof Undén

på förklaringen under punkt 4 i det sovjetiska utrikesministeriets note, vars uttalande, att svenska militära flygplan har fullt frihet att flyga över fritt hav. Svenska regeringen utgår från att de instruktioner, som gällit för de sovjetiska stridskrafterna, stå i överensstämmelse härmed.

2. I frågan rörande Catalinaplanets beskjutande över internationell vatten den 16 juni förkomma i det sovjetiska utrikesministeriets note vissa uttalanden, avseende att förringa värdet av det från svensk sida förbehållna bevismateriet. I såväl svenska som i de tidigare svenska skuggflygplanens infall var en fullständig bevisning för de slutsatser, som från svensk sida framförs, och de sovjetiska invändningarna rubba inte den svenska framställningen av händelseförloppet.

Sovjet erkände först beskjutningen, ändrade sig sedan.

3. Svenska regeringen har i sin not den 1 juli på goda skäl tolkat det meddelande, som sovjetunionen gav till svar på en fråga om det den 13 juni försvunna flygplanet, av typ DC-3, på det skett att sovjetregeringen räknade med att det svenska flygplanet beskjutits av sovjetryska flygplan. Sovjetiska utrikesministeriets besträffar nu i denna tolkning och avvisar den svenska protesten rörande beskjutningen av planet såsom sakande varje grund. Svenska regeringen, som vidhåller sina tidigare uttalanden i frågan, konstaterar att Sovjetunionens myndigheter tyvärr inte, vare sig i samband med notvacklingar, väntat något intresse för att medverka till

83-årig varbergsbo påkördes av bilist med döden som följd

VARBERG, tisd. (HP)

En allvarig trafikolycka, varvid en 83-årig man skadades till död, inträffade i dag på Nybo-

Stopp ett tag

1 st. Kaninhane 8 mån,
Tysk Scheck, till salu för 25
kr. fraktfritt, i lånebur. Byte
med påfåglar eller liten bra
stövarettik kan diskuteras.

Arne Larsson,
Smål. Burseryd.

Enligt ett från varbergsboen skickat brev, har han varit medveten om att komplicerat läge har varit. Mannen var vid medvetande men hade svårt för att göra sig förstådd.

Hans tillstånd förklarades som allvarigt och han avled en skväm efter det han införts till läroret. Joutavärdande läkare meddelar att Jönsson troligen fått en inre blödning i huvudet.

Den under så tragiska omständigheter bortgångne adrigs närmast av barn och barnbarn.

KUNG HAARONS SO-ÄRNDAG.

Kungen med familj och de kungliga gästerna på skottet, uttalande fr. v. prinsessan Ingeborg, kung Haakon, drottning Alexandrine av Danmark, kung Gustaf Adolf, kronprinsessan Märta och prinsessan Dagmar. Båda fr. v. hovjägmästare Castenskjöld, prins Georg av Grekland, prins Jacques av Bourbon, prins Harald, prinsessan Jacques av Bourbon, prinsessan Ragnhild, prinsessan Margareta av Danmark, prinsessan Astrid, prinsessan skymd prins Axel av Danmark, greve Flemming av Rosenberg, prins Viggo av Danmark, grevinnan Flemming av Rosenberg, prins Viggon maka, hertigen prins Carl Bernadotte, prinsessan och prins Georg av Danmark och prins Olav.

Proteststrejk i Belgien mot värnplikt

LIEGE, tisdag. TT.

De sporadiska strejker mot den tvångs värnplikten som började för fem dagar sedan i Liège och Hainaut — nerventra i Belgiens industriella liv — fortsätter alltjämt trots order från LO till arbetarna att återuppta arbetet.

Stål-, verkstads- och kemikalieindustrin i Liège ligger delvis nere trots att många arbetare åter har infunnit sig på arbetsplatserna.

Den socialistiska lärarbarnorganisationen meddelar att den dygande allmänna strejk som offentlig varslats till om lördag kommer att bli "fullständigt". Spår vägnetransporten i Liège skall ligga helt nere och leveranserna av gas och elektricitet blir ytterst obetydliga. På lördag blir det också gatuströmströmningar i Bryssel och andra städer, meddelar lärarbarnorganisationen.

Polsk konsul i USA
honar av

Engelsk familj mördades under resa i Frankrike

FORCALQUIER, FRANKRIKE, tisdag. TT

Tre personer — en man, en kvinna och en flicka i 12-års-åldern — hittades på morgonen på tisdagen döda utanför sitt till i det lilla samhället Lurs, omkring 8 kilometer från Forcalquier. De hade döts med ett kulgevär och hade sedan täckts över med filt.

Offren för mordet identifierades på eftermiddagen. De var den brittiska livmedelskommissionen professor Jack Drummond, hans maka och deras 12-åriga dotter. Professor Drummond tjänstgjorde under kriget i livmedelsdepartementet och planerade Storbritanniens ransoneringar.

Professor Drummond hade träffats av tre knutar i ryggen, hans maka var skjuten genom hjärtat och dottern hade fått huvudet krossat av något tungt tillhugge. Dessa blöd stod parkerad i närheten och under huskittet fann poli-

Opinionsmöte för Artur K.

STOCKHOLM, tisdag. (TT)

Ett opinionsmöte under mötet "De Artur Karlsons fritid" hade på tisdagskvällen arrangerats i Medborgarhuset av Stockholms kommunistiska arbetarkommun. Riksdagsman Gunnar Ohman ledade över konnet. "Bådan är ankommaprocessen" och mötet antog en resolution, varvid arkivades upplägg av de i det senaste opinionsmötet dömda Artur Karlson och Fingal Larsson.

God skörd i år

STOCKHOLM, tisdag. TT.

Årets totalskörd beräknas enligt nu gjorda uppskattningar inom Statens jordbruksnämnd bli avsevärt bättre än skörden föregående år, meddelar första aktuarien Anna Lisa Agnelli-Radha. Totalskörden av brödkorn beräknas bli 1.033.290 ton eller närmare 60 proc. större än föregående år, och 6 proc. större än 1950 års goda skörd. Den ökade skörden beror till en del på att arealerna

Erlanders protest mot

Den otyska hamburgaren

Nu är ju detta inte en kokbok, även om det utan tvekan skulle gå att sätta samman en riktigt omfattande receptsamling med hjälp av det digra digitala arkivet. Men samtidigt är jag ju en medelålders man som gillar mat – så ett enda litet recept kan jag ändå inte motstå att bjuda på. Och vad kan då passa bättre än ett verkligt historiskt inträde i det svenska köket?

Fram till november 1956 var ordet hamburgare något som Hallandsposten antingen bara använde för att beskriva uppfinnare, idrottsmän, musiker och andra personer från Hamburg – eller för att berätta om den tyska ingenjörskonsten i form av ”Den Flygande Hamburgaren”. Numera hade vi kanske förknippat en flygande hamburgare med ett extra snabbfotat hamburgerhak, men på 30-talet var det namnet på ett nytt tyskt snabbtåg. Detta revolutionerande fordon kunde frakta sina knappa 100 passagerare mellan Hamburg och Berlin på rekordtiden 138 minuter – en restid som faktiskt inte överträffades förrän 1997.

Hur som helst, den här artikeln skulle ju inte handla om tyskar eller deras tåg, utan om mat. Vi kastar oss därför tillbaka till 1956, året då Sveriges första hamburgerbar – Burger-Grill – invigdes i Helsingborg av Prins Bertil. Om denna stora händelse rapporterades ingenting alls i Hallandsposten. Däremot upplät man en hel spalt åt den återkommande hushållsskribenten ”Fru X” att undervisa läsarna i hur denna moderna importerade maträtt kunde tillagas och varieras. Smaklig spis!

PS. Om ni följer förslag 2 på nästa sida – glöm då inte att ta ut tandpetaren före servering.

”Hamburgare skall egentligen serveras i små runda franskbröd. Just den amerikanska typen tror jag är svår att uppdriva hos oss. Våra runda småfranska är i allmänhet hårda och knapriga i skorpan och lämpar sig därför inte så bra till hamburgare, men man har ju alltid utvägen att ta ut runda skivor med glas ur en skiva formfranskbröd. Det smakar absolut lika bra. Hungriga småfåglar blir säkert glada åt brödkanterna som blir över, om man inte har någon köttbullesmet på lut, där man kan pussla in litet brödkanter, uppblötta i mjölk.

Tag alltså ut runda brödskivor med glas, stek dem vackert guldbruna på bägge sidor i hälften olja och hälften margarin – då blir de garanterat spröda och knapriga. I en annan stekpanna stekes små runda pannbiffar på malet oxkött, uppblandat med ett ägg och litet rivebröd, blött i mjölk, samt kryddat med salt, peppar och ett par små finhackade råa lökar. Helst bör man försöka parera så att biffar och bröd blir färdiga samtidigt. Då lägger man raskt de heta biffarna på bröden, slår på en rejäl klick tomatketchup och strör över rikligt med purjolöksgrönt. Vackert och gott.

Biffarna kan givetvis varieras på många sätt. Här är några förslag:

- 1. Blanda litet kaviar (vanliga sorten utan rökning, dill eller andra smaktillsatser) och rårivet äpple i färsen och servera hamburgarna med en stekt äppelskiva överst.*
- 2. Vira en baconskiva om varje biff och fäst med tandpetare. Toppa hamburgaren med tunnhjvlade smörfrästa champinjoner (färska blir godast och det räcker med 1 hg eller rent av ett halvt, om ni har en liten familj). Vill man ha svampen drygare kan man hyvla den tunt och strö den rå över hamburgarna. Det är lika vackert som gott.*
- 3. Det här är mina favorithamburgare. Enda felet med dem är att de är en aning besvärliga att laga. De skall nämligen garneras med något av det godaste jag vet: friterade lökringar. Stek hamburgarna och garnera varje med en härlig hög friterade lökringar, knapriga, heta, gyllenbruna och överdoftade med salt.*

Fru X”

HALLANDSPOSTEN

N:o 80

Onsdagen den 9 April 1913

63:de årg.

Striden för det egna hemmet.

Torparna på Getterön vilja inköpa sina torp.

En beaktansvärd, framställning till K. m. t.

(Privat till Hallandsposten.)

Stockholm den 7.

Bland statens domäner finnes det 5, som ingår en från de övriga avvikande ställning, i det att dessa äro utarrangerade på ständigt tid. Av dessa är Lindtorps kongsgård i Hallands län den största med ett fasthetsvärde af 250,000 kr.

Dessa egendom består dels af fastland och dels af Getterön utanför Varberg. Genom sitt läge och avstånd från huvudstaden kan Getterön inte brukas gemensamt med huvudstaden. Medan torparna på fastlandet endast i ringa utsträckning ha tillgång till torparna på Getterön äro på Getterön två egna hus, som de själva underhålla.

I en på måndagen till K. m. t. ingiven skrivelse anhölla — enligt vad Hallandspostens huvudstadskorrespondent inlämnat — samliga till något mer än 80 uppgående torpare på Getterön, att K. m. t. efter föregående utredning måtte medge dem rättighet att inköpa deras, nu inboscade torp efter den uppskattning och på de villkor, som pålåg till försäljning af staten tillhörig egendom.

Till följd af de med egendomens ursprungliga upphälsse föremåda besöksvisningar beträda parollkonerna, att det möjligen kan vara förenat med vissa svårigheter att göra försäljningar från domänen tillräckligt stora för att kunna försörja de som äro förenade med den. Överstejämnt Mornens ö. kapten Palmans anvisningar — rätt läse skall trädas för närm, om exempelvis försäljningsbeloppen föderdras och donationsinnehållarna finna åtnjuta avkomsten av de sålunda föderdrade medlen.

Pettionörerna framställa ställingen, att det är den ovissa, svårsliga och oberodda ställning, de med egna hus & främmande grund lagra, särskilt vid varje ny utarrangering av egendomen, som förenat dem att göra framställningen. De ha trots tiden vara hängslig härfor, då egendomen tillräckligt redan nästa år skall vara föremål för ny utarrangering.

En bit till deras anhöllan skulle ju, f. ö., påpekas de — endast vara att låta dem vederfara samma rätt som tillkommer alla andra torpare/havare & statens domäner — nämligen att vinna äganderätt till det lilla redan bebyggda hemmet och därigenom stärka kärleken till hem och jord.

Rättegången om

Kuru få till stånd ett halländskt konstmuseum?

Möjligheterna för dess realiserande.

Uttalande af kronofogden, vice häradshövding Oscar Ehnborn.

Till Redaktionen af Hallandsposten.

I den diskussion, som för närvarande pågår i Eder tidning angående möjligheten av upprättandet af en Hallands Museumskonst-avdelning, har Ni från mig i min egenskap af ledamot i Museets styrelse önskat ett uttalande; och jag i anledning därav meddela, jag obetingat tror på en sådan möjlighet. Erfarenheten från olika platser av vårt land, många av de mindre betydelse i Halmstad har ju visat, att försök i liknande riktning slagit väl ut; och var skulle vi då ej lyckas här? Jag tror tidpunkten för en start skulle vara lyckligt väl just nu, då tresset för hembygdsforskning och hembygdens kultur snart skall verallt hos oss vaknat till liv.

Hallands Museum äger redan ett tiotal tavlor, vilka på sin tid, inköptes i och för ett af Museets förordnade tavelloteri; fortfarande äro dessa gick emellertid daligt, endast ett fåtal tavlor kom af sådan anledning att utlovas och återstoden måste Museet behålla. Och säkerligen skulle Museet då och då av enskilda genom testamente eller annorledes bliva rikligt utrustat med gåvor.

Ett oefftergiftligt villkor är emellertid att Museet erhåller nödigt utrymme; inom dess nuvarande lokaler har icke ens de ovan nämnda, redan befinliga tavlorna kunna inrymmas. När ett så utomordentligt vackert minne finnes af gången Halmstads byggnadskonst som Appellofftska huset vid torget, vilket väl ej kunde få ett värdigare ändamål än att tjäna som huvvort för alster av konst och slöjd från skilda tider, då är det vemodigt att tänka, att så föga utsikt synes föreligga att få detsamma använt till sådant ändamål, vare sig detsamma, något som vore i alla avseenden mest tilltalande, finge behålla sin nuvarande plats vid torget eller det komme att förflyttas till annat ställe inom stadens hank och stöt. Vad har ej Malmö och Lund under senare årtiondena offrat på skapandet af museer! Väl äro re-

Om de kvinnliga artisterna är just ingenting att säga. Den goda gamla tiden tycks vara förbi, då överflöd av kvinnlig grace och färg var livsvillkoret för en ansedd cirkus. Nåja, de båda lindnerskorna Collini voro ej precis så illa funtade.

Men det var allt.

Zy.

Oscar Ehnborn.

surserna där större än här, men vad kanske viktigare är, den goda viljan är också större.

Aven om emellertid de bestämmande skulle absolut motsätta sig, att Appellofftska huset upplätes till museilokal, borde väl frågan om ett Halmstads konstmuseum därför ej anses fallen. Man kunde börja så smått; någon lokal borde väl kunna erhållas i t. ex. gamla läroverkshuset. Och vare endast början gjort, vore enligt min tro, ej litet vunnet. Ett målmåladt arbete för konstutställning vidare utveckling skulle säkerligen bära frukt; och det är väl ej alltför sanguiniskt att hoppas att även här hos oss någon lämplig person, man eller kvinna, skulle af intresse för saken vilja för sådant arbete offra ledig tid.

På samma gång jag till redaktionen framför mitt tack för det initiativ, redaktionen tagit i detta ämne, vill jag uttala mina livliga förhoppningar, att denna redaktions åtgärd måtte leda till ett gott resultat.

Halmstad i mars 1913.

Oscar Ehnborn.

Större fruktutställning i Göteborg i höst.

Anordnas af Sveriges pomologiska sällskap.

Utställningen af stor betydelse särskilt för Halland.

Hösten 1911 anordnade, som ännu trodde vara i friskt minne, Sveriges pomologiska förening i Stockholm en permanent utställning af i enlighet med föreningsanskrifter sorterad och packad frukt. På grund af de erfarenheter, som gjordes vid denna utställning, har styrelsen för Sveriges pomologiska förening funnit det vara ägnat att liknande utställningar komma till stånd på andra sådana platser i vårt land, varest större mängder frukt odlas.

Föreningens tillgångar, enligt vad posten inlämnat, tagits bort i för andra ändamål, har föreningen emellertid sett sig nödsakad att, för resten af sina planer på en permanent utställning af packad frukt i Göteborg 1913 hänföra sig till de handhållnings-sällskap, som närmast kunna tänkas att beröas av nämnda utställning och vörda anhöllan om ekonomiskt stöd.

Detta kommer fruktodarna i våra lands specialit Halland, Bohuslän och Skåne, att draga största nytten af denna utställning. Vad särskilt beträffar Halland, så kan man vänta, att utställningen för detta län kommer att få en utomordentligt stor betydelse. Fruktodlingen inom Halland har ju, som bekant, på de senaste 5 & 10 åren, tack vare ett intresserat och målmedvetet arbete af länsrådsgårdsstyrelsen i norra distriktet, gått framåt i särskilt hög grad och lämnar nu en avkastning som är avsevärd. Fruktodlingen har, kan man utan öfverdrift säga, blivit småbrukarnes bästa och mest givande binkring. För att ändamålet med den påmärkta utställningen i Göteborg skall kunna vännas är det dock nödvändigt, att odlarna äro väl förberedda i några om fruktens sortering och förpackning och att de på öfver hela landet tillämpade packningsreglerna nogt följäs.

I anslutning tillrill kan det förhoppas, att styrelsen för Sveriges pomologiska förening i dagerna genom skrivelse till en del handhållnings-sällskap bemäktigt, att handhållnings-sällskapen måtte dels vidtaga sådana åtgärder, som sällskapen finner lämpliga, för att bland fruktodarna inom resp. län sprida kunnskap och föreningsregler för behandling, sortering och förpackning, och dels att bevilja föreningen ett i varje särskilt fall fixerat småtag med bidrag till en permanent utställning af packad frukt i Göteborg 1913. Af Hallands handhållnings-sällskap begär föreningen 250 kr., ett belopp som säkerligen kommer att beviljas.

Kinas första parlament öppnas med pomp och ståt.

Första staterna erkänna den nya republiken.

(Telegram till Hallandsposten.)

President Juansjika.

PEKING den 8. Med anledning af det första kinesiska parlamentets öppnande i dag äro gatorna praktfullt smyckade och fyllda med stora människomassor.

Ledamöterna af senaten och representanternas hus samlades i representanternas hus. Av 596 deputerade hade infunnit sig 500 och av 274 senatorer 177.

Älderspresidenten i representanternas hus förklarade under stor entusiasm parlamentet öppnat.

Juansjikas budskap till parlamentet blev icke uppläst offentligt, då hans presidentskap endast är interimistiskt. Han uttalar i budskapet sin hjärtliga lyckönskan till parlamentets öppnande och hoppas, att republiken måtte bestå i 10,000 år.

Första staterna har meddelat Kina, att det kommer att erkänna kinesiska republiken, så snart parlamentariska institutioner utnämns och parlamentet förklarats beslutssäkert. Brasilien och Mexiko komma att följa Första staternas exempel.

Flyttlapparnas rätt till rönfoto.

(Telegram till Hallandsposten.)

STOCKHOLM den 8. Utrikesministern greve Ehrensvärd och norske ministern i Stockholm dr Brunchorst ha i dag undertecknat en konvention angående inledande af förhandlingar mellan

Gnugga geniknölar

I början av 1800-talet lanserade den tyske läkaren Franz Joseph Gall det som senare skulle kallas för läran om frenologi. Varje mänsklig läggning och förmåga antogs enligt denna teori ha sin egen plats i hjärnan – och ju mer utvecklad egenskapen var, desto tydligare syntes det på huvudets utsida. Genom att mäta olika punkter på skallen kunde man fastställa till exempel hur vänskaplig eller gudfruktig någon var. Och en människas list – ja, den satt såklart i pannans geniknölar. Ett uttryck från frenologin som lever kvar än i dag.

Ursprungligen hade Gall identifierat 27 egenskaper, en lista som med tiden kom att utökas när fler forskare tog sig an ämnet.

Frenologin fick många anhängare i Europa, men möttes också tidigt av kritik. Mot slutet av 1800-talet betraktades den allmänt över världen som en ren pseudovetenskap. Möjligen då med undantag för i Halmstad. För ska man lita på Hallandspostens arkiv i den frågan så levde och frodades frenologin i Halmstad ända in på 1930-talet – med anhängare både hos allmänheten och på tidningsredaktionen.

Under de första decennierna av 1900-talet besöktes Halmstad med jämna mellanrum av så kallade frenologer. Av annonser och reportage att döma fungerade de närmast som en sorts kombination av studie-, yrkes- och karriärrådgivare. Gammal som ung bjöds in till föreläsningar, som sedan följdes av skallmätningar och rådgivning, helt baserat på vilka delar av huvudet som var lite extra knöliga och välutvecklade.

I juni 1912 besökte den (enligt egen utsago) internationellt erkände frenologen William E.

Ljungqvist Halmstad och slog upp portarna på en biograf på Storgatan. Till det rabatterade priset 1:50 erbjöd han *"Goda råd för ungdomen vid val av yrke, till föräldrar vid barnens uppfostran o. även vid val av äkta makar"*.

Och visst går det att förstå lockelsen att ta med sig sina barn till biografen, särskilt till halva priset, eftersom Ljungqvist också kunde berätta att *"i många hem finnas goda artister, lärare, advokater, ingenjörer, affärsmän och konstnärer på flera olika områden, men föräldrarna veta icke detta"*. Och vilken ansvarstagande förälder skulle väl inte vilja få kännedom om sådan talang hos sin avkomma, genom en enkel skallmätning och mot en mindre avgift?

Bara några år senare var det sedan dags för en av Sveriges mest framträdande frenologer, Sten Frödin, att beträda den halländska scenen. I maj 1919 slog han under några dagar ner sina bopålar på Hotell Mårtensson, där han ordnade mottagning för Halmstadbor som ville veta vad de gick för. Med tanke på att den frenologiska "vetenskapen" sedan decennier hade avfärdats som en bluff, var Hallandspostens utsände förvånansvärt översvallande i sina recensioner av Frödens konster: *"Hr Frödin är förresten en överdängare i att förstå sig på skallen på folk. Han har rest minst över halva världen, gjort sina frenologiska studier i England och mätt döpsklumpen på snillen och dumber lite varstans. Så nog har han vidsträckt erfarenhet alltid."*

Reportern aktade sig dock noga för att återge resultatet av sin egen skallmätning, men intygade att han hade fått ta del av *"en stor mängd vetenskapliga intyg av medicinska veten-*

skapsmän från hela Skandinavien” som alla hade vitsordat Frödin för ”hans duglighet och på vetenskapen grundade uttalanden om vederbörandes karaktärer, lynnen och anlag”.

För den som trots allt missade Sten Frödins besök gavs en ny chans två år senare, då frenologen och professorn John Newgren ordnade öppet hus under två höstdagar 1921, på Nykterhetshotellet på Stationsgatan. Här utlovade han *”råd beträffande levnadskall”* – och avslutade sin annons med en uppmaning till alla rådvilla föräldrar: *”Kom med dina barn!”*.

Sten Frödin hade dock ett gott öga till Halmstadsbornas tilltro till frenologin och fortsatte att besöka vår stad – även om han vid åtminstone ett tillfälle behandlades illa av de lokala myndigheterna. I februari 1924 kunde Hallandspostens läsare ta del av en notis om att hr Frödin ansåg sig ha utsatts för olagligheter vid sitt senaste besök. Den lokala nöjesskattskommittén (!) hade tydligen belagt hans föredrag med nöjesskatt – en skatt som normalt sett inte behövde betalas av föredragshållare. De styrande politikerna ansåg uppenbarligen att Frödin var mer av entertainer än vetenskapsman, vilket den sannolikt något frenologiskt överintresserade reportern tyckte var underligt. *”Tydligen får hrr nöjesskattskommitterade synnerligen dåligt betyg av hr Frödin”*, avslutade han rapporteringen med.

Om det var samme skribent som återkom sju år senare i ett nytt försvarstal i tidningen går inte att utläsa, men det verkar inte osannolikt. På ett lokalt hotellrum fick den utsände reportern ta av sig hatten och efter sedvanlig mätning med ett instrument som såg ut som en passare avgav Frödin domen: journalisten hade ett lämpligt huvud för ... journalistik. Detta glädde såklart Hallandspostens utsände som avslutade reportaget med en bredsalva mot frenologins stora kritikerskara: *”Det är svårt att förstå allt det tal om humbug som*

frenologin har gett upphov till. Eller kanske är det inte så svårt – man säger gärna humbug om något som man inte förut har sett och inte begriper. Det är slarvigt, men det är mänskligt. Att däremot envisas med att finna humbug i en vetenskap, trots hundrade upplysta personers utlåtanden om sina egna erfarenheter i saken, är principrytteri, värt en axelryckning.”

Mitt sista nedslag i de frenologiska studierna av Halmstads invånare gör jag 1934. Återigen var hr Frödin på besök, till glädje och lycka för den för dagen tjänstgörande reportern.

Utanför Hotell Mårtensson hade tidningen mött en stolt fader som nyss hade fått sin sons kvaliteter utvärderade av Frödin. Pojkens skalle hade nämligen avslöjat att han skulle få det lätt i skolan och att han *”dugde till både ingenjör och jurist”*. Dock var han även *”upplagd för busstreck och nog behövde hållas efter för att bli en bra karl.”*

Till affärsman dög han dock inte enligt frenologen – vilket såklart också, med reporterns egna ord, *”kunde vara bra att få reda på i tid.”*

Råd för barnbjudningar

Alla som någon gång har fått ta på sig uppgiften att arrangera ett barnkalas vet hur mycket tanke och planering det kräver. Vilka ska bjudas? Ska vi ha något tema? Bara godis eller också en frukt i påsen? Och vem ska sköta fiskdammen?

I januari 1930 återgav Hallandsposten under avdelningen *"För Hus och Hem"* en praktisk guide i barnbjudningar från danska Nationaltidende. Tidlös eller ej? Det överlåter jag med varm hand till dig som läsare att avgöra. Håll tillgodo!

"Föräldrar, som önska arrangera en verkligt lyckad barnbjudning, böra tänka på, att barn i våra dagar icke skola underrättas. De sätta rakt inte värde på, att den unge värdens eller värdinnans far kommer in småleende och börjar berätta sagor, gör trollkonster eller på det hela taget uppträder barnsligt underhållande. Om de bjudna damerna eller herrarna äro över 12 år, är ett sådant uppträdande lindrigt sagt taktlöst.

En gosse på 10-12 år får naturligtvis icke gärna röka, men är han 14-15, och ni ändå känner lust att ingripa mot rökningen, kom då ihåg, att det inte är eder egen son.

Det kräver självbehärskning att se sina barns vänner hos sig. Man har sina åsikter, men det finns ingen användning för dem. Om inte bjudningen gäller bal – på bjudningskortet bör användas uttrycket "ungdomsbal" och inte "barnbal" – och om ni anar, att det kan bli lite

ansträngande, dels att se på, hur ungdomen uppför sig, dels att finna sig däri – låt då en femtilapp springa.

Det är mycket pengar ... alldeles för mycket, men för femtio kronor kan man ta tio barn på teatern efter en lätt middag. Och som regel bör man nog försvara att man inte bjuder dem hem på té och smörgåsar efter teatern. Om ni är mycket ängslig för att såra gästernas känslor, förklara då för er fru, att det är hennes plikt att gå med. Det kanske inte roar barnen – men det tråkar dock inte ut dem så utsägligt, som om ni själv ginge med: hon kan då efter teatern göra klart för sig, hur stämningen är. Om den är stark och optimistiskt inställd på té, då kan hon ju taga barnen med sig hem (gå själv till sängs innan dess!).

Är det "ungdomsbal", får ni sköta om, att de unga herrarna dansa med damerna. Detta försiggår på det sättet, att ni klappar i händerna och säger, att nu är det damernas dans. Då störta de unga flickorna bort och bjuda upp herrarna. Och snart komma de unga herrarna att erkänna, att det dock är bättre att själv utvälja vem man ämnar dansa med av de tokiga flickorna, när det ser ut, som om man alltså skall dansa ... och inte sitta i sonens rum i lugn och ro och röka cigaretter och diskutera motorcyklar och radioteknik ...

Det kommer som regel en del unga gäster i sjömansdräkt och en del i smoking. Kom ihåg, att gossarna i sjömansdräkt sannolikt ingen smoking ha – vilket, när pojkvasken är 14 år tyder på, att han har förståndiga föräldrar ... men det bör pojken icke lida för (att hans föräldrar äro förståndiga). Här bör alltså göras något för, att de små sjömännen skola känna sig hemma. Det kan göras med takt, och det har ni ju! "

1910:an i Hallands län.

En återblick på det snart tilländalupna året.

Året har bjudit på ständigt av intressen — både gott och ont.

Under det år, som i dag rinner bort i tidens ocean, har mångt och mycket inträffat inom länet, mer eller mindre värt att draga sig till minnes. Vi vilja här nedan kasta en blick på det förflutna, men redan på förhand be vi våra läsare om översende om årblickens inte blir så noggrann, som den borde vara. Den som skriver detta har endast haft ett par timmar på sig att genombläddra Hallandspostens årgång 1910, och därför är det möjligt, att i hastigheten en hel del av vad sig inom året tilldragit utelämnas.

Först torde vi då böra erinra om en sak, som rör vår tidning i synnerheten hög grad. Vi syfta på anskaffandet av vår nya press, flattrypersatspressen Duplex, varigenom Hallandsposten gjort ett betydande tekniskt framsteg. Vi äro numera istånd att trycka 5-6 6,000 tidningsexemplar pr timme, kilstrade och fälsade. Härigenom har vunnits, att tidningen snabbare kan komma sina abonnenter tillhanda. Och så ha vi fått ett överskådligare, lästhanterligare format.

En annan sak, som länets samtliga inneremåre även torde vara belagda med, är, att Hallands län fortfarande existerar som administrativt enhet, trots det attentat mot vår självständighet, som det 5:te tillfälliga utskottet vid Årets riksdag hade i tankarne. Utskottet föreslog nämligen en riksdagsbeskrivelse om utredning angående möjligheten av "Björkinge, Hallands och Västmanlands läns uppbörande som administrativa enheter" — men det lax löst!

A nej, sådana funderingar duga inte i våra dagar. Halländingarna äro numera för vaksna. Ute bland allmoget vinner intresset för politiska och allmänna angelägenheter är för år större terräng. De landvinningar, västarna gjort ute i de halländska byrderna, vittna just för oss. För en god insikt i det frisländade apprykningsarbetet ha vi att tacka riksdagsman J. E. Cervin, som genomströmt vårt län och hållit politiska föredrag.

Beträffande för länet betydelsefulla lagar och förordningar, som under 1910 trätt i kraft, hänvisa vi till den ledande artikeln i dagens nummer.

Som våra läsare torde erinra sig, öppnade länsavdelningen av Nationalföreningen mot emigration den låste jall eget huvudkontor i Halmstad med filialkontor i Falkenberg, Varberg och Kungälv. Byrån skall verka för

Den nya jättekraftstationen vid Älvkarleby.

Älva-älvkraftens position.

I Hallandspostens gårdsgummer omnämndes vattenfallsstyrelsens stora sanna projekt till Älvkarlebyfallens utnyttjande. Styrelsens förslag går ut på att ett stort vattenfall om sammanlagt 45,000 turbinhastigheter effekt skall anläggas vid Älvkarleby. För ändamålet skulle anvisas ett belopp av 9,210,000 kr.

Styrelsen påvisar i sin motivering bl. a., att den del av landet, till vilken elektrisk energi från Älvkarleby med sin tillgängliga tekniska hjälpmedel lätt kan överföras, utgör ett synnerligen utvecklingsaktigt vattendrag. Om så visar sig ekonomiskt löppligt, finnes intet tekniskt hinder för att leda energien även utanför den yttersta cirkel, som förelagts för uppdraget och som har en radie av 150 km. Men innanför denna cirkel ligger redan huvudstaden, i vars omgivning en ganska betydlig industri sät sig fast och där en kraftig utveckling med största säkerhet är att påräkna. Mälarens norra strand lända till Västera, vilken särskilt efter ordnande av sjöns inlopp och segeldr för havsgående fartyg borde äga stora betingelser för industriell upp-

sving, är belägen inom 125 km:s cirkel och denna famnar även Östersjöns kust för i Söderhamn.

Styrelsen tror, att ett kraftverk vid Älvkarleby snart skall få full avkastning för all energi det kan alstra. Ivariga förfrågningar om energileverans, framtillda från skilda håll, bekräfta även denna mening.

En av D. N:s medarbetare har haft ett samtal med en av turistföreningens ledande män.

— Då planerna utfördes, menade han, måste man naturligtvis finna sig där. Så småningom få vi för resten troligen kraftstationer vid alla våra vattenfall. Det är helt enkelt ingenting att göra åt den saken. Det är ju enorma summor som flösa ur vattnet, och man kan inte rimligtvis begära att de skola få rinna bort bara för att deras tillgodogörande berövar landskapet en del av dess skönhet.

Turistföreningen tänker alltså inte försöka skapa någon som hälet opåslut mot projektet.

Vilket gatubeläggningsämne är bäst?

Experiment i Halmstad med asfalt och tjärnakadarn.

Intervju med stadsingenjören Carl Lundgren.

— Vad är det för slags gatubeläggningsämne som använts vid de nyligen ombyggda Norreport och Hotellgränd? frågar en av Hallandspostens läsare i brev till redaktionen.

Då vi icke voro i stånd att på rak arm besvara frågan, ringde vi i går stadsingenjören Carl Lundgren för att fråga honom.

— Asfalt i Norreport och Hotellgränd, blev svaret.

Vårt intresse för saken väckte vi frågade vidare:

— Kan asfaltbelägga flere ställen?

— Det intet ännu bestämt, men man längre fram, om experimentera härmed.

— Makadamen då?

— Någon mera trafikerad gata, Bredgatan på Öster, för fördelar detta gatubeläggning.

— Gatubeläggning ställer sig billig, åtminstone billigare än makadam?

— Stenläggning kostar 6 kronor pr kvadratmeter och tjärnakadamen endast ungefär hälften. Men den är förstås dyrare än vanlig makadam, som går till 2 kr å 2:50 pr kvadratmeter.

Som svar på våra ytterligare frågor meddelade hr Lundgren, att tjärnakadamen ingalunda motvarar stenläggning i fråga om fasthet och hållbarhet. Den kan håller icke användas på mycket livligt trafikerade gator. Den är emellertid bättre än vanlig makadam, enär den binder dammet.

Beträffande våra gators behöfvande med asfalt skulle detta, meddelade hr Lundgren vidare, ställa sig tämligen dyrt. Det slags asfalt, som lämpar sig för Halmstad, är s. k. gjutasfalt, men den kräver mycket fast underlag. Sådant måste läggas av betong, såsom också skett i Norreport. Och som Halmstad står på mycket dålig grund, måste under betong årets göras en mycket fast botten, vilket fördyrar. Så att under 10 kr. pr kvadratmeter kan man inte beräkna en asfaltgata här i staden. Och då är den ingalunda därför mera hållbar.

Ja, som sagt, det gäller tillä vidare både beträffande asfalten och tjärnakadamen endast experiment. Sedan beror det på dessa resultat, huru våra gator komma att se sig i den nä-

Skärpt kontroll över brännvinsbolagen.

Ett förslag av Hallands länsstyrelse.

Bättre bevakning vid försäljning och blandning.

Länsstyrelsen i Halland har nu givit utlåtande över riksdagens skrivelse till k. m:t rörande utredning i förhållande till såldig Kontroll av brännvinsförsäljningsbolagens verksamhet skärpta föreskrifter kunna åsättas erforderliga. Det gäller misförhållanden, vilka skulle förekomma i om vissa bolag och tilläggas de genom, att inköpen från utlandet sändas till försäljning eller blandning i sådana varan såsom dessa inköp om stadsleds bedrivna, särskilt skulle underlätta förekomsten av hemliga proviser och dela därigenom att försäljningen gjorde fakturorna över inköpen tillräckliga såsom kontrollmedel.

Länsstyrelsen, som i ämnet hört om omhuv vid brännvinsförsäljningsbolagen i länet, saknar anledning att tro, att något av dessa bolag gjort sig skyldigt till misshandling i de påseenden, varom nu är fråga.

Då emellertid riksdagen synes vilja införa en för alla förhållanden tillförläpplig effektiv kontroll, anser Länsstyrelsen om sådana kunna åsättas, komma endast på två olika sätt, nämligen: antingen därigenom, att en k. kontrollstyrelsen eller Länsstyrelsen förordnad kontrollant får till uppgift att närvara vid varje tillfälle, då försäljning eller blandning av varor ska i bolaget äga rum eller och genom att försäljning och blandning av vin i bolagen upphör och att bolagen inköpa varorna i fullt försäljningsfärdig form och sälja dem i samma skick som de av bolagen inköpts.

I sistnämnda fall skulle bolagen åläggas föra en varubok, i vilken upplagda konton för varje varuslag. I denna bok skulle införas de varor som finna vid försäljningsårets början, och de som inköps under året. Skillnaden mellan vad som inköps och vad som sälles kvar vid årets slut är förstås också redovisad.

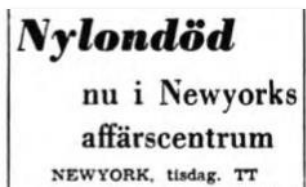
Den brist, som alltid uppkommer vid skrämtning, buteljering och sammandragning, kan lätt utsträmmas vid jämförelse med den försäljningsbok, som finns vid diskassan.

Spårvägskonflikten i Kristianstads län.

Telegram till Hallandsposten.

KRISTIANSTAD den 30. Spårvägsstyrelsen har på sammanträde i natt, ut-

Nylondöden

Under några dramatiska månader 1952 drog fenomenet ”nylondöd” över världen, en farsot som enligt rapporteringen i Hallandsposten fick maskor att mer eller mindre oförklarligt gå upp på nylonstrumpor. Den första rapporten kom från TT:s utsände i New Yorks affärscentrum i mars, där en ung maskinskriverska klagade över att ett 20-tal flickor på hennes kontor hade fått sina nylonstrumpor förstörda. *”På allihop har en tio-tolv maskor gått. De gick när vi var ute och åt lunch. De som stannade kvar och åt på kontoret klarade sig, omtalar hon.”*

Redan tidigt fattade de drabbade misstankar om att det var någonting i luften som reagerade med nylonet. Den omfattande nylondöden på kontoret i New York gick inte att koppla till något särskilt i luften, *”men man antar allmänt att det har varit någonting i atmosfären som har fått maskorna på nylonbenen att gå upp”*.

När nylondöden nådde Halmstad i september samma år gick den skyldiga utsläppskällan dock att peka ut direkt. På tidningens förstasida (!) kunde man läsa en skakande redogörelse för hur fru Britt Salomonsson på Snöstorpsvägen 6A och hennes väninna fru Olsson hade drabbats av detta plötsligt uppkomna fenomen. De hade noterat hur små brända flagor föll ner på deras ben från en skorsten där det troligen eldades papper. Fru Olsson råkade värst ut, hennes strumpor blev helt oanvändbara efter kontakten med flagorna, men även fru Salomonsson drabbades av en förstörd maska på ena benet.

När sedan 1952, eller ”Nylondödens år”, kunde sammanfattas strax efter nyår så visade det sig att kvinnor med nylonstrumpor hade drabbats över hela landet. På Drottninggatan i Stockholm hade två damer upplevt att *”deras nylonstrumpor bara rasade ihop”* strax efter att de hade märkt ett regn av sot i luften. I Göteborg och Norrköping hade man i stället kunnat koppla strumpornas förfall till en *”mystisk rök”*.

I det sista exemplet, från Helsingborg, hade nylondöden däremot varit mer mystisk eftersom den hade drabbat sex kvinnor, men inte den sjunde, när de hade varit ute på promenad på en helt vanlig asfalterad och gruslös landsväg. Varken sot eller mystisk rök hade kunnat kopplas till denna händelse. Och med den avslutande sammanfattningen av nylondöden upphörde rapporteringen om fenomenet till synes helt.

Om nylondöden verkligen existerade vågar jag inte sia om. Ett försök att vidga min informationsjakt utanför tidningsarkivet slutade helt resultatlöst. Det enda sökresultatet var en länk till en "vuxensida" som jag var alldeles för blyg för att klicka på, men som definitivt inte hade någonting med kombinationen sotflagor och nylonstrumpor att göra.

Kanske hade de drabbade kvinnorna helt enkelt bara haft oturen att få tag på strumpor ur samma parti av dålig kvalitet. I annonser från den tiden utlovades bland annat nya patent som skulle lösa det ständiga problemet med löpmaskor från nylonstrumpor. Eller så var nylondöden bara resultatet av illasinnade rykten från förespråkare av mer rejäla strumpor i bomull och ull. I en något utvecklingskritisk krönika i maj 1952 påmindes läsarna om att *"Hade de i stället försett sina ben med stoff från fåret eller bomullsbusken, hade de däremot varit alldeles oberörda av luftens innehåll"* – som en kommentar till vad som kan hända om människan rubbar balansen i naturen.

Totalt publicerade Hallandsposten fyra artiklar om nylondöden mellan mars 1952 och januari 1953. Sedan övergick detta fenomen till att bli en historisk parentes – som försvann lika snabbt som den hade dykt upp ett knappt år tidigare.

Huvudrestaurangen

blir tennishall
på Örjans Vall?Idrottsfolket är synnerligen intresserat för en
sådan anordning.En del av hallarna till att överbygga stäplats-
läktaren på idrottsplatsen?

Utbildningstiden närmar sig nu
och någon förlängning tor-
de det knappast bli tal om. Visser-
ligen har intresset varit stort men
den risken löper man ju alltid att
en utställning som blir för lång-
varig nöjes ut och de flesta torde
hålla på att man inte skall låta den
själv. Utan ha high life så län-
ge den pågår. Intensivt och kort.

Sedan skola byggnaderna an-
vittas och därtill torde det bli å-
skilliga spekulanter. Inom idrotts-
krutet diskuteras man sålunda
frågan att förvärva restaurangen.
Den skulle i så fall uppföras in-
nanför Örjans vallis grändar till
vänster. Av restaurangen skulle
man kunna göra en utomordent-
ligt tennishall och gymnastiksal.
Då förflyttningen så kort sträcka
blev ganska billig skulle man kunna
uppföra den till en hygglig
summa. Som den nu står torde
den stå i omkring fyrtio tusen
kronor och om man fick den för
halva priset, ett värde som den
torde ha på sätt den uppförts, så
skulle en sådan anläggning gå på
en tretti tusen kronor eller något.

Ståtliga siffror på
utställningen.

Trots att utställningen nu lider
mot slutet är intresset förmin-
skat och besöksantalet stort. I
år besöktes sålunda utställnin-
gen före kl. 6 av 1.175 betalande
personer och på kvällen var det
en talrik publik som samlade sig

däröver. Att förrätta denna vore
inte svårt. Köket skulle förmod-
ligen också kunna övertas till en
billig kostnad och så kunde hallen
på vintertiden användas till att
anordna idrottsfester i. Nu ha ju
föreningarna sina tillställningar i
hotellen men här bleve det ännu
lämpligare då restaurangen rym-
mer ännu mera. På kort tid skul-
le hallen tjäna in sig och lite till.
Svårigheten är att det är en kom-
munal institution som har hand
om idrottsplatsen ty de arbetar
som bekant både långsamt och
tångrott då det gäller att träffa
avgöranden.

En annan sak att tänka på för
Örjans vall vore att inköpa några
av hallarna och använda virket till
att överbygga stäplatsläktaren.
Därmed skulle man vinna att
publik tillströmningen i Örjans vall
gjordes oberoende av väderleken
och stöder man siffrorna på pu-
bliken i samband med väderet så
företar man snart vad detta be-
tyder. Det är också en anlägg-
ning som skulle förrätta sig in-
om kort.

Nytt kvinnoövertall i
Stockholm.Ung dam biten i ansik-
tet av en karl..

Eldsvåda i gård

Mannby
dugårdGetinge n:
föret.

På om-
brann mar-
ran Kariss
Lagagård i
den synes
skorstenen
ha uppkom-
i muren.
halm och
de eldhav-
tillfallet sy-
skitet. När
foga annat
söka rädda
det blev i
kassalådan
vis drev d-
och gnatist
dens övriga
sa ej sväv
fara.

Om en
ur Getinge
under befäl
Steen. De
utrykning
tornsprut
tillverkning
ypperligt.
sades ans-
sprutan till
grävt. En
nat kunde
blev snabb
därmed va-
vindriktning
för de övriga

När Getinge brandkår för en
tid sedan hos traktens brand-
stodsbolag begärde och erhö-
bidrag till brandredskap, mötte
detta sympati från alla socknar
utom Råvinge. Nu fogade ödet i
roni det så att brandkåren fick
assistera första gången just i
den socknen.

Moka Efti,

den tyska motsvarigheten till kaf-
fehuset i Stockholm med samma
namn, har utrustats med en rul-
lande trappa, som befördrar gäs-
terna upp till den våning en tra-
ppa upp, där den populära kaffe-
restaurangen har sina lokaler.
Detta är märkligt så till vida att
det är en rulltrappa av fullstän-
digt ny konstruktion, som i stäl-
let för att som en rem rulla runt
har trappsteg som höjer och sän-
ker sig och gör vandringen upp
emot första våningen till en myc-
ket nyttig och ganska spännande
kroppsmotion.

Tyvärr fick brandkåren först
efter tre kvarta timma och genom
en tillfällighet vetskap om bran-
den och kunde därför uträtta
mindre än vad annars blivit fal-
let. Det skedde bör utgåra en ma-
ning att vid eldsvåda omedelbart
ringa till brandchefen i närmaste
sambälle.

När Getinge brandkår för en
tid sedan hos traktens brand-
stodsbolag begärde och erhö-
bidrag till brandredskap, mötte
detta sympati från alla socknar
utom Råvinge. Nu fogade ödet i
roni det så att brandkåren fick
assistera första gången just i
den socknen.

turisttrafikens högsäsong

dagarna gläds av ovanligt många främman-
bild visar i förgrunden den tyska "Cap Po-
ppen", "Calmarie" och t. v. den amerikanska
"Samtidigt ankrade på Strömmen den engel-
"Cynthia".

Arbetslösa
sa fönster
McDonald.Efter att ha avisats av den socialdemokratiska
arbetsministern.

Ett 'jag anklagar' i underhuset.

LONDON den 24. TT

Arbetsministern miss Bondfield
nackade i dag att taga emot en de-
legation på 14 personer, som rep-
resenterade de arbetslösa organisa-
tion. De måste utföras med, bi-
tråda av ett trettiotal polismän.
Tre medlemmar av deputationen
begärde sig därefter till premiär-

fönster. De förklarades häktade.
Vid underhusets sammanträde
senare på dagen kastade en arbets-
lös på åhörsreläktaren ned tre bun-
dar flygskrift i sessionssalen och
ropade: Jag anklagar denna reg-
ring för dess skandalösa behand-
ling av de arbetslösa. En vakt-
mästare förde ut honom, varvid

Räkenskapens dag:

'Allmännas' styrelse
i Göteborg ständ.'Styrelsen jämte reviso-
rerna göres ansvarig för
förlusterna.

GÖTEBORG den 24. TT
Allmänna ombudet i de allmänna
Sparbankerna, advokaten Otto La-
gerström, Stockholm, och förvalta-
na i Allmänna Sparbankerna i Gö-
teborg och Georg Bodén, ha på
onsdagen uttagit stämning på le-
damöterna av styrelsen för All-
männa Sparbanken härstädes, kyr-
koherde Karl Ahlberg, direktörerna
Angust Åkesson, Birger Jonsson
och G. A. V. Dahlin samt sjuktas
sekreteraren A. L. Börjesson,
samtliga i Göteborg, och byggmäst-
aren Richard Nordgren, Uddevalla,
med yrkande om ersättning för
den skada, som sparbanken genom
dessa förfarande åsamkats.

Bankens styrelse har i flera år
seväsende, enligt stämningen, över-
trätt gällande lag om sparbanker
och sparbankens reglemente samt i
ett flertal fall visat vårdslöshet i
handhavandet av sparbankens för-
valtning. I ett flertal fall ha lån
utlämnats mot säkerheter, som på
intet sätt motsvara föreskriften i
sparbankslagen. Styrelsen har
jämval underlåtit att indrivna ut-
stående fordringar samt genom be-
viljande av nya lån lämnat gälden-
arerna anstånd med förfallna räntor
likviderade. Numera är flera av
bankens låntagares ställning så-
dan att ingen eller endast obetyd-
lig likvid kan uttagas av dem. För
den skada sparbanken genom dessa
och liknande förfaranden lidit är
styrelseledamöterna solidariskt an-
svariga.

Advokaterna Lagerström, Sjö-
gren och Bodén ha samtidigt uttagit
stämning på sparbankens reviso-
rer, avdelningschefen Edv. Nord-
fors och föreläsaren Ernst A.
Carlsson med yrkande om ersätt-
ning för den skada de genom över-
trädande av 41 par. sparbankslagen
åsamkatt banken.

I stämningen framhålls huru-
som en hel del fordringar i balans-
räkningarna för 1925 och 1927
upptagits till höga värden, ehuru
de varit vårdlösa eller haft ringa
värde. Revisorererna ha i sina be-
rättelser ej framställt någon an-
märkning mot förvaltning eller räk-
enskaper samt intygat att inne-
liggande värdehandlingar vore "af
fullt beträffande beskaffenhet".

Ballonger på vift

En av de saker som har fascinerat mig extra mycket när jag har tröskat igenom förra seklets nyhetsflöde är hur uppenbart dramatiska händelser i Halmstadsbornas vardag helt verkar ha fallit i glömska när decennierna har lagts på hög på historiens arkivhyllor. Inte minst gäller detta kanske saker som inträffade under andra världskriget, där historien för många av oss har komprimerats till en förenklad bild av hur vi som land påverkades av ett krig som vi undvek att bli en aktiv part i.

*Spärrballong tog soffan
oid lasarettet*

Verkligheten under krigsåren var dock inte så enkel – och om detta har det skrivits många böcker tidigare. Min ambition är tack och lov inte heller att beskriva histo-

rien på ett helt rättvisande sätt, utan jag är utmärkt nöjd om jag får göra små udda nedslag i vår halländska historia. Som till exempel berättelsen om när borttappade brittiska spärrballonger orsakade kaos – inte bara i Halland utan i hela vårt land.

Under första och andra världskrigen var spärrballonger en viktig del av luftförsvaret i flera europeiska städer. På den tiden fanns det inga attackrobotar som kunde avfyras från luften på långt håll, utan flygplanen tvingades oftast flyga in mot sina mål på relativt låg höjd. När planen kombinerade den låga höjden med hög hastighet var de dessutom extra svåra att bekämpa från marken, vilket var grundorsaken till utvecklingen av spärrballonger som en del av luftvärnet. För den som redan nu börjar fantisera kring ilsket surrande Messerschmitts som frontalkrockar med ballonger över England kan dock namnet spärrballong leda lite fel. Det var nämligen inte de högtflygande ballongerna i sig som utgjorde skyddet mot anfallande flyg, utan de stålvajrar som förband ballongerna med marken.

Vajrarna var ofta minst 500-600 meter långa – och skar effektivt igenom vingarna på de

flygplan som hade oturen att krocka med dem i luften. Under andra världskriget var spärrballonger framför allt en viktig del av försvaret av London, som omgavs av en barriär av tusentals vajerförsedda ballonger.

Men så är det ju med ballonger som det är med ballonger. De kan vara lite lynniga ibland – när vindarna friskar i. Och friskade i, det gjorde det ofta över de brittiska öarna under krigsåren på 40-talet. Det är också på grund av dessa friska vindar som ett udda och bortglömt minne från andra världskriget plötsligt väcks till liv igen i denna bok.

Förrymda ballonger svepte med jämna mellanrum in över Sverige under krigsåren, men så illa som i mitten av september 1940 blev det aldrig igen. Den 19 september ägnade Hållandsposten nämligen en hel sida åt rapporter om de mellan 60 och 80 brittiska spärrballonger som hade slitit sig och orsakat stor förödelse över hela landet.

600 meter långa stålvajrar som i hög fart släpas över marken har inte minst den egenskapen att de är en mycket ovälkommen besökare i elledningar. Därför var också den mest omfattande effekten av dessa objudna gäster att de kortslöt elnätet på järnvägssträckor, i byar, samhällen och till och med hela städer. Hela Väst kustbanan gjordes strömlös och bland annat blev tåget norrut från Halmstad stående i Gullbrandstorp hela natten. En del resenärer bussades i respektive riktning, medan de mest optimistiska stannade kvar på tåget – antagligen längre än de hade tänkt sig. Andra resenärer blev fast på olika platser längs banan – ända upp till Kungsbacka. När snälltåget som hade fastnat i Frillesås efter

Landet översvämmat av spärrballonger

Stora skador på telefon- och krattledningar och många tågförseningar

En mängd ballonger även över våra trakter. Några blevo oskadliggjorda.

ett halvt dygn äntligen anlände till Halmstad vid niotiden på morgonen gjorde det till och med ett extra långt uppehåll här för att alla resenärer skulle hinna få i sig frukost – *”resenärerna voro nämligen alldeles uthungrade”*. På just den punkten är väl för övrigt tågbolagens matberedskap precis lika dålig nu som då.

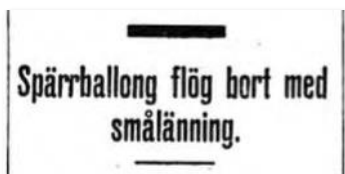
Luftvärnet, flygvapnet och hemvärnet gjorde såklart vad de kunde för att skjuta ner ballongerna. Även civilbefolkningen visade stor handlingskraft. Antingen genom att försöka binda fast vajrarna i träd, vilket dock oftast bara innebar att träden slets upp med rötterna och gjorde ballongerna sällskap på den fortsatta färden. Eller så var invånarna ännu mer handlingskraftiga – som ynglingarna i Härjedalen som Hallandsposten kunde berätta om på sitt ballonguppslag. När de unga pojkarna såg ballongen passera kastade de sig upp på cyklarna med sina gevär och lyckades ge den *”slagsida”* med ett par välriktade kulor innan de gjorde fast den vid en furu.

Några månader senare, i mars 1941, fick vi återigen påhälsning av en ballong i Halmstad. Längre än till Fyllinge kom den dock inte, eftersom utsänd militär lyckades skjuta ner den – men inte förrän den hade lyckats kortsluta delar av elnätet i Fyllebro.

Spärrballongerna orsakade inte bara materiell skada. Även flera dödolyckor inträffade när initiativrika civilpersoner försökte få stopp på deras framfart, oftast på grund av att vajrarna blev strömförande när de kom i kontakt med elledningar eller träffades av blixtnedslag.

Till ballongernas försvar bör man dock ändå nämna att de inte enbart orsakade elände. Många av dem kunde bärgas i gott skick – och även om Sverige inte använde spärrballonger i vardagen, så kunde en del av dem renoveras och användas för att skydda anläggningar inom försvarsindustrin i Karlskoga. Ballongerna hade dessutom ett stort ekonomiskt värde, vilket Hallandsposten hösten 1940 beskrev på ett mycket pedagogiskt sätt efter att en stålvaier hade ryckt upp en ledningsstolpe i Breared: *”Vår ekonomiskt tänkande korrespondent, som av militärerna fick veta att den förrymda ballongen kostat minst 30,000 svenska kronor, gjorde den reflexionen att detta är ungefär vad man kan köpa en ordinär brearedsgård för”*.

Hur som helst, att Sverige under några år på 40-talet invaderades och demolerades av högtflygande ballonger kan kanske av någon läsare uppfattas som udda nog. Men jag tänker inte nöja mig där. Bland de många texterna om spärrballonger gömmer sig nämligen ett riktigt udda guldkorn från vårt östliga grannlän.

I mellandagarna 1943 kunde tidningen berätta om en tysk spärrballong som hade slitit sig och så småningom drivit in över sjön Åsnen, söder om Växjö. När den drev in över land fastnade vajern i ett träd vid Ulvö station och upptäcktes där av lantbrukare S. Magnusson som gav sig på uppgiften att bärga den. Det bar sig dock inte bättre än att han lyckades trassla in vajern i sina kläder – lagom till att vinden återigen tog tag i ballongen. Förtvivlat försökte han ta sig loss. *”Men det lyckades inte och ballongen fortsatte ut i rymden med lantbrukaren hängande med”*. Den vådliga färden fortsatte enligt Hallandsposten, som citerade Aftonbladet, i över 500 meter över en skogsdunge och Magnusson hade redan gett upp allt hopp om räddning när vajern återigen fastnade i ett träd. *”Nu lyckades Magnusson komma loss. Då var han visserligen mycket medtagen, men mest av skräck efter den spännande färden.”*

Jag ska inte ge mig in i spekulationer kring sanningshalten i denna otroliga nyhetsartikel. Men att det var just en smålänning som var beredd att offra livet för att komma i besittning av en ballong med så stort ekonomiskt värde skänker väl åtminstone en viss trovärdighet åt historien.

HALLANDSPOSTEN

Nr 295 A.

12 sid.

Måndagen den 17 December 1917

Halmstad, J. A. Svensson Boktr. 1917.

68:de årg.

Borgmästarevalet i Halmstad.

Rådman Fogelklou preciserar sin ställning.

Han önskar att hr Bismark blir borgmästare.

Rådman E. Fogelklou har hört att genom Hallandsposten få lämna några meddelanden rörande sin ställning till borgmästarevalet på torsdag. En av inbjudarna till den privata sammankomsten för några dagar sedan hölls för uppsättande av kandidater till valet benytnades av rådmann Fogelklou meddela:

«1:o) att jag för min del önskar att rådman Bismark blir borgmästare; 2:o) att jag därför ej önskar någon som helst propaganda för lanserande av mitt namn; samt

3:o) att jag likväl ej vill undandra några röster vid valet därför att en dylik åtgärd möjligen skulle kunna föranleda val av en varken för oss eller samhället önskvärd tredje man.»

Rådman Fogelklou meddelar vidare att han hade lämnat muntligt benytningsande att vid valmötet i lördags förklara att han för undvikande av spiffling icke skulle betrakta det som en mot honom orädd handling, därest han ej bleve uppsatt å en öfvers lista vid valet.

Den moderata listan.

Halmstads moderata valmanskår hade i lördags kväll samlat till ett möte för att överlägga om det stundande borgmästarevalet. Man beslöt därvid att upprätta en lista upptagen af följande namn:

t. f. borgmästare G. Bismark, t. f. rådmän N. Hansson och e. o. hovrättsrådet Olof Hammarskjöld.

Socialdemokraterna delta ej i valet.

Vid arbetsarkommunens sammankomst i lördags kväll för dryftande av borgmästarevalet beslöt man att ej delta i valet mot röstskatten icke deltaga i valet.

Hemsk explosionsolycka i Månsbo.

En flicka dödad, två andra personer livsfarligt skadade.

STOCKHOLM den 15. Strax efter kl. 1 i dag inträffade en explosion i Stockholms superlat.

28 dagars vapenstillestånd i öster. Förhandlingarna fortsätts i Petrograd.

Rysk-tyskt vapenstillestånd från och med i dag.

Överenskommelsen gäller en tid av 28 dagar.

BERLIN den 16. Stora h. i Brest-Litovsk generalstämman. Bajer och bundna vapenstillestånd på en fr. o. m. midnatten.

Om avta. BERLIN den 16. Officiell. Mellan för ryska.

Å ena sidan och högsta armebefälet i Tyskland, Österrike-Ungern, Bulgarien och Turkiet. Å den andra, har den 16 dennes i Brest-Litovsk undertecknats en överenskommelse om vapenstillestånd, som börjar den 17 dennes vid middagstiden och gäller till den 14 januari 1918. Om det icke uppstår med en frist av 7 dagar varar det automatiskt t. v. Det gäller för alla stridsfronten till lands, luft och vatten på de gemensamma fronterna.

Det ryska meddelandet om saken.

PETROGRAD den 16. Petrograds telegrambyrå meddelar: Ryssland och Tyskland ha avslutit vapenstillestånd.

Skall freden slutas i Stockholm?

STOCKHOLM den 15. Tillhuggen Folketiken bekräftar, att Schelldeemann befinnar sig i Stockholm och attfar den skatten, att med sannolikhet förbereder sig att åka till Stockholm.

Jultrafiken å statens järnvägar Transporter av julgranar.

Då det är att vänta, att synnerligen stora transporter av julgranar komma att äga rum under de närmaste veckorna, riktas härigenom en uppmaning till allmänheten dels att anskaffa julgranar på närmaste möjliga håll för att därigenom undvika onödig järnvägstransport, dels att verkställa inköpen och beföringarna så tidigt som möjligt för att säkerställa sändningarnas framkomst till bestämmelsestationen före jul.

Malmö i December 1917.

12582

Trafikdirektören.

Amerikansk uppgifter om konferensen i Bern.

LONDON den 16. Daily Mail meddelar från Washington:

Utrikesdepartementet visar stort intresse för underförstått om att Mucha boy och de tyska delegaterna vill konferens i Bern angående utväxling av krigsfångar. Lära ha samodat regeringen i Konstantinopel om bemyndigande att inleda underhandlingar om separatafred. Något officiellt meddelande härom föreligger icke. De båda förutvarande amerikanska ambassadörerna i Konstantinopel Morgentau och Elkus vilas f. n. i Washington, vilket giver tron på, att f. n. viktiga meningutbyten äga rum större betydelse.

Engelskt tillmötesgående mot bolchevikerna.

Fritt tillträde till England för folkkommissariernas kurirer.

Engelskt tillmötesgående mot bolchevikerna.

Fritt tillträde till England för folkkommissariernas kurirer.

Engelskt tillmötesgående mot bolchevikerna.

Fritt tillträde till England för folkkommissariernas kurirer.

Telegrafförbindelse på nytt Tyskland—Ryssland.

Utväxling av civilfångar och invalider direkt vid fronten.

Även: Havas' särskilda korrespondent.

En fredsfördraget. Petrograd den 15. Under de två senaste brödkortperioderna ha, infallit sammanlagt 6,023 kuponger. Därav ha 4,836 stycken insamlats genom Hallandsposten och övriga 1,188 inlämnats direkt till brodergården. Till jämförelse kan meddelas, att insamlingen under de två därforutgående perioderna lämnade ett resultat av 10,908 kuponger.

Insamlingen börjar som förut påpekas på veckojourensörens ökning från 33 till 40 procent. En hel del av dem som lämnat ifrån sig kuponger lära för att få mer velemot på de övriga, följa ifrån, då ökningsen skedd.

Men nu har ju vinterjourensörens nya knappats, till 35 procent, och man bör då kanske kunna vänta sig läftra insamlingsresultat. Tendensen är verkligen också stigande: den sista korrespondensen inföll på Hallandsposten 2,746 1/2 kuponger mot 2,088 1/2 perioden förut.

Man får hoppas, att stigningen skall fortvara. De bättre situationerna vilka brodet icke utgör det huvudsakliga födoämnet, skola, anta vi, nu då nöden blir värre, gärna lägga undan några kuponger åt arbetarna.

Men nu har ju vinterjourensörens nya knappats, till 35 procent, och man bör då kanske kunna vänta sig läftra insamlingsresultat. Tendensen är verkligen också stigande: den sista korrespondensen inföll på Hallandsposten 2,746 1/2 kuponger mot 2,088 1/2 perioden förut.

Man får hoppas, att stigningen skall fortvara. De bättre situationerna vilka brodet icke utgör det huvudsakliga födoämnet, skola, anta vi, nu då nöden blir värre, gärna lägga undan några kuponger åt arbetarna.

Men nu har ju vinterjourensörens nya knappats, till 35 procent, och man bör då kanske kunna vänta sig läftra insamlingsresultat. Tendensen är verkligen också stigande: den sista korrespondensen inföll på Hallandsposten 2,746 1/2 kuponger mot 2,088 1/2 perioden förut.

Man får hoppas, att stigningen skall fortvara. De bättre situationerna vilka brodet icke utgör det huvudsakliga födoämnet, skola, anta vi, nu då nöden blir värre, gärna lägga undan några kuponger åt arbetarna.

Gävleångare torpederad av tyskarna.

Inbogerad i två delar till South Shields.

GÖTEBORG den 15.

Enligt telegram från England har ångaren »Nika», tillhörig E. Brodins i Gävle rederi, torpederats och i två delar inbogerats till South Shields banker. Av besättningen är öfver 60 dödade.

»Nika» var utsläppt och på väg till London. Skaten tros kunna bärgas och möjligen även fartyget repareras.

Enligt meddelande till Brodinska rederiet är »Nika» kapten, A. S.

Närkontakt av tredje graden

När den amerikanske affärsmannen och piloten Kenneth Arnold skulle berätta om de nio runda skivor han hade sett på himlen vid Mount Rainier i Washington i juni 1947 beskrev han deras ryckiga och studsande rörelser som ett *”tefat som kastas över vatten”*. Hans vittnesmål fick snabbt stor spridning över världen och redan dagen efter hans uttalande lanserade en amerikansk lokaltidning begreppet *”Flying saucer”* – som i Sverige översattes rakt av till *”Flygande tefat”*. De flygande tefaten utlöste nästan omedelbart en UFO-hysteri i stora delar av världen – och Sverige och Halmstad utgjorde inget undantag.

’Flygande tefat’ i Kanada och USA

Den första rapporten i Hallandsposten kunde vi läsa redan ett par veckor senare, i början av juli 1947. Både Kanada och USA hade nu haft besök av de okända föremålen, men beskrivningarna av dem skilde sig mycket åt i de olika observationerna. Ibland flög de extremt snabbt, ibland bara väldigt snabbt – medan andra personer i stället hade observerat dem helt stillastående.

Veckan därpå exploderade rapporteringen i vår lokaltidning. Den 8 juli kunde man läsa att gåtan med de flygande tefaten möjligen redan var på väg att lösas. Från delstaten Idaho berättades att mrs Walter Johnson hade sett åtta tefat på himlen, stora som femrumshus, innan de till slut landade i en närbelägen skog. Enligt artikeln skulle uppgifterna nu kontrolleras av myndigheterna, även om bevisen haltade något: *”Underligt nog kunde de emellertid inte upptäckas efter det de landat, och inte heller fanns några spår på marken eller träden efter nedslagen”*. Men det är väl å andra sidan den typen av talanger som man borde besitta om man har färdats till Jorden ända från yttre rymden. Eller åtminstone från Mars.

Dagen därpå, 9 juli 1947, kunde tidningen berätta att ett flygande tefat som hade påträff-

fats på en ranch i Roswell, New Mexico, hade överlämnats till myndigheterna. Ingen av läsarna som fascinerades av denna lilla notis den där sommarmorgonen kunde antagligen föreställa sig att Roswell så småningom skulle bli ett av de mest omtalade UFO-fallen någonsin. Inte förrän 1994 fick denna incident sitt slutliga (?) svar när de amerikanska myndigheterna avslöjade att det som hade störtat i Roswell nästan 50 år tidigare var en spaningsballong från det topphemliga "Project Mogul" – som togs fram i syfte att från hög höjd upptäcka sovjetiska kärnvapentester.

Ytterligare några dagar senare kunde man se en bild på en glatt leende flygkapten vid United Airlines som visade upp en "modell" av ett tefat som han hade sett från cockpit – och tidningen berättade dessutom att en efterlysning på 5 000 dollar för ett "dött eller levande" flygande tefat hade utfästs i Philadelphia.

Ett 'flygande tefat' påträffat!

NEWYORK, tisdag. TT.

Amerikanska arméflygets station i Roswell, New Mexico, meddelar att ett "flygande tefat" för några dagar sedan påträffats på en ranch i närheten och nu överlämnats till armémyndigheterna.

Kapten Smith, Seattle, hos United Airlines påstår att han sett de flygande tefaten: Ungefär så här såg pjäsen ut, säger han, och visar flygvärdinnan på sitt plan en vanlig assiett. Ett varuhus i Philadelphia har utfäst en belöning på 5,000 dollar för ett flygande tefat "dött eller levande".

Rapporterna om observationer av flygande tefat i olika delar av världen duggade sedan tätt de kommande åren. Vissa av dem fick snabbt en naturlig förklaring. Till exempel visade sig det tefat som observerades i mellersta Sverige i november 1948 bara vara *"en ovanligt grann meteor på hög höjd"*.

Till de mer udda iakttagelserna som tidningen rapporterade om under dessa år hör nog den *"flygande soppeslev"* som två systrar i Virginia,

USA, i september 1950 kunde följa i nordlig riktning under fem minuter innan den för-

svann från himlen. Och till avdelningen mer sensationella iakttagelser får vi väl sortera in tefatet som i mars samma år hade störtat på en bergssluttning i Mexiko. Farkosten, som *”var 14 m. i diameter och av extrem strömlinjeform”*, visade sig också innehålla liket av en 63 centimeter lång varelse, som efter upptäckten hade förts bort för vetenskapliga studier och balsamering. Historien avslöjades så småningom som ett rent bedrägeri, iscensatt av två personer som livnärde sig på att sälja påstått utomjordisk teknologi som bland annat kunde användas för att hitta gas och olja.

Parallellt med rapporterna om flygande tefat presenterades också olika möjliga naturliga förklaringar till fenomenet. Spionerande ryssar, ballonger eller bara luftvirvlar var några av de tefatsteorier som läsarna kunde ta del av under 40- och 50-talen.

I Halmstad fick de flygande tefaten en första lokal vinkling i augusti 1950, när den amerikanske flygattachén Ben Walsh gjorde ett studiebesök på flygflottiljen F14. Så värst mycket flyg hann inte Hallandspostens utsände prata om med major Walsh, däremot ombads han kommentera den senaste tidens rapporter om flygande tefat i British Columbia som sades ha passerat över himlen i en hastighet av 4 480 kilometer i timmen. Majoren var, i sammanfattning, skeptisk.

Och till slut fick även Halmstad äntligen – eller möjligen – ett alldeles eget besök från yttre rymden. Över såväl Kvibille som Oskarström hade vittnen på kvällen den 29 september 1952 observerat ett okänt lysande himlafenomen, som också hade setts i andra delar av södra Sverige och i Danmark.

Bland ögonvittnena märktes en känd Halmstadbo, som dock valde att framträda mot löfte om anonymitet – *”sätt inte ut mitt namn, för då finns de kanske sådana som fortfarande tvivlar, som skrattar åt mig”*. Halmstadbon berättade att han aldrig hade trott på flygande tefat, men efter sina iakttagelser från bilens kupé när han körde genom Kvibille så visste han inte längre vad han skulle tro. *”Skrattar gör jag emellertid inte”*.

I en uppföljande artikel förklarade tillfrågade specialister att det troligen rörde sig om en

meteor, en teori som dock motsades av vittnet hr John Gustafsson i Drängsered som hade sett meteorer förr och kunde berätta för tidningen att *"någon meteor var det inte"*.

"Flygande tefat" (?) över Halmstadtrakten

Bara en månad senare sågs sedan inte mindre än fyra blekt ljusa flygande tefat som flög i formation på himlen över Falkenberg. En Halmstadbo blev också vittne, men *"här rörde det sig emellertid bara om ett enda fattigt fat med destination söderut"*.

I vilken mån vår planet och vår stad genom åren har fått besök av utomjordningar tänker jag inte förgrymma delar av läsekretsen med genom att utfärda en slutgiltig dom över i denna bok. Jag nöjer mig med att i likhet med major Walsh uttrycka en viss skepsis.

Att det under en handfull år runt 1950 rådde en viss tefatpsykos i världen står dock utom rimligt tvivel. I augusti 1952, bara någon månad innan flera tefat observerades i Halland, hade överdirektör Hugo Larsson på Försvarets forskningsanstalt beklagat sig över detta i tidningen. Inte minst hade oroade och detektivsinnade svenskar skapat mycket merarbete för myndigheterna genom att överösa dem med delar från förmodat kraschade flygande tefat i de svenska markerna. *"Bland mycket annat kunde forskarna plocka fram gamla bultar till plogar, muttrar eller bitar därav, uttjänta radiobatterier – vilka troddes vara brändsatser till raketskepp – stycken av föråldrade och rostiga verktyg av skilda slag, kort sagt en provkarta på de mest olikartade föremål."*

Eller med andra ord: allt detta rymdskrot visade sig till slut komma från planeten Jorden.

HALLANDS MUSIK-CENTRAL Tyghus: 2. Tel. 1976, mitt emot Hotell Mårtensson. Enda specialaffär inom branschen. Kontant ell. lämpliga betalningsvillkor.

NYSTRÖMS PIANON - ORGLAR KARLSTAD gr. år 1865. Musikdirekt. Instrumentmakare. Det bästa instrumentet i passande prisläge utsökes till Eder av fackmannen. Gammalt instrument tager jag gärna i utbyte.

A. AKESSEN.

'Rättut'
är det enda model, som dödar rättor och smides och är oskadligt för människor och husdjur. Låt icke övertala Eder att köpa annat rättutningsmodel, som påstås vara lika bra utan köp "RÄTTUT".
Pris 1.35 pr pkt.

Järnans Velociped
som övertärfade i sin klass.
LEVIN & NILSSON.
Cykelaffär.
Tel. 117. Halmstad. Tel.

Grönsaks- & Blomsterfröer
(Weibulls).
Trädgårdsgödning, Gräs och klöverfröer inkommet hos
OLOF NILSSON
Telefon 78. Brogatan

Strumpor billiga
Barnst., bomull, utsäljas till 75 öre par.
Herrst. 35-50 öre par.
Damst. 95 öre par.

Färgeributiken
Klammerdammsgatan.
Renovering av möbler
Utföres omsorgsfullt. Polering med losalacker.

P. O. Ekelunds Möbelsnickeri
Hantverksgatan 38. Tel. 2294.
FILTÅR.
De mycket efterfrågade filtarna äro åter inkomna samt ha tickade täcken med vit vadd 2 kr. pr st. i

Linne- & Sybehörsaffären
Köpmannagatan 10.

BILCENTRALEN
Telefon
3 0 3
Tillförlitlig expedition hela dygnet.

Mansoveralls
Prima kvalité 6:75
Extra prima kvalité 8:50
ORRA MANUFAKTURAFFÄREN
Norra vägen 18. Egon Jönsson.
Hattar, Mössor
och caps köper Ni till fördelaktiga priser i
BEKLADNADSAFFÄREN.
Norra Vägen 4.

Trädgårdsförer,

Duschateller,
omstopning av möbler och madrasser, mattinläggningar, gardin-upsättning m. m.

Kolonister.
Grönsaksfröer av Weibulls. Fröbland. för gräsmattan. alk och gödning.

Reinh. Johanson.
170 — 80. Brog. 52

**Itter Ni värde på en väl-
ande o. slitstark Handske
Ni gå till Handskaffä-
där finnes stort urval i
nga prislägen.**

Elektr. Kaffekokare,
ell. begagn. säljes billigt till 1014
rv. upphörande. Tel. 259.

Lediga platser

snygg och ordentlig pojke
har slutat skolan och med
drahem här i staden erhå-
omedelbart plats som elev i
erläffär. Sökes under tiden 11
— 3.30 e. m.

A. Lundberg.
Badhusgatan 18.

duktig JUNGFRU
eller plats den 1 eller 15 maj
FALLE GARD, Brännarp.

En 16 års yngling,
vid lantbruksgöromål, erhåller plats
1 maj hos
Nils Persson, Östorp, Laholm.
17. Kärragård.

POJKE,
16 år, erhåller plats strax
1 maj.
Richard Nilsson, Östorp, Laholm.
el. 26, Kärragård.

2:dre ryktare,
vars hustru är villig att mjölka
under sommaren och vid behov
under vintern, får omedelbart an-
ställning.

SUSEGARDEN.
Tel. 25. Kvibille.

Platssökande

16 års yngling,
villig och ordentlig, önskar plats som
springpojke eller nybörjare i affär. Re-
kommendationer finnas. Svar till
"Villing", Bytorp, Laholm.

Önskas hyra

Hur reagerade Halmstadborna när jordens undergång
närmade sig i december 1919?

Vad hände med smålänningen som ofrivilligt färdades 500 meter ut i
rymden när han fastnade i en borttappad brittisk spärballong?

Kan en människa verkligen leva i 600 år?

Och kan det stämma att britererna på 1930-talet uppfann en robot-
människa som kunde prata – och som ibland unnade sig en cigarett?

I Hallandspostens digitala arkiv finns mer än 100 års lokalhistoria
bevarad, bara några klick bort och fullt sökbar på ord eller fraser.

Lokala händelser blandas med världshändelser

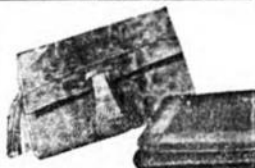
– exakt som de skildrades när de inträffade.

Människor, platser och berättelser som kunde varit bortglömda
för alltid har därmed fått ett andra liv med teknikens hjälp.

I denna bok samlas några av de mest udda, roliga och
härpnadsväckande nyheterna som Hallandsposten publicerade
under första halvan av 1900-talet. En bok som kommer få dig
att le, skratta och ibland höja förvånat på ögonbrynen.

BRODERNA SKOOGS MOTORFABRIK, Sörlänge. Rikstelefon 269

En viktiga

Här nedan några prislägen:
135 175 250 340 475
A.-B. OLSSON

Hemmets
beror till största delen på möbleringen.

HERRSKJORTA av prima
percal, moderna fär- 175
200
HERRSKJORTA, prima per-
cal, mjuk behaglig kvalité,
två krugar, mjuka 340
manschetter.....
HERRSKJORTA i prima
silkes, enf., finnes i 490
olika nyanser.....

Snöestorp.
Till Allmänheten.
Spara pengar och gör Edra
inköp av prima kött, flask-, char-
kuterivaror samt största sortering
av prima fläskavfall till platsens
billigaste priser.
C. B. PETTERSSON. Tel. 2514.

Diverse

Lån förmedlas på goda villkor.
Telus-Byrå
Hälsö 1

Förbindelse sökes
med försäljare av begagnade au-